

Directa

publicació quinzenal

Núm 370

Del 14/10 al 27/10 de 2014

2 €

www.directa.cat

Els grups feixistes,
en el seu moment més
àlgid a l'àrea metropolitana
de Barcelona

8-9

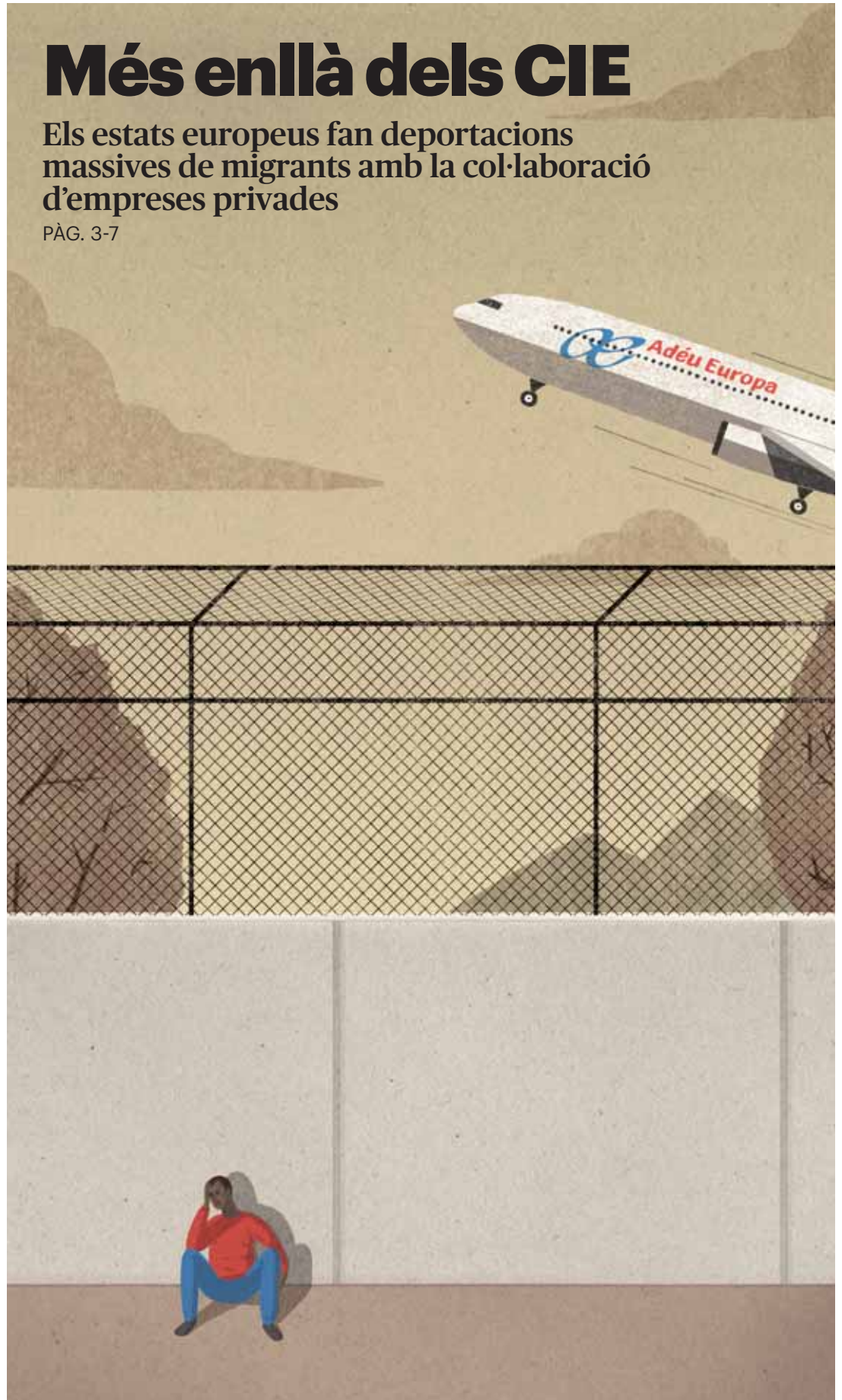
La matança d'aspirants a
mestres a Mèxic provoca
la indignació popular
a l'Estat de Guerrero

20-21

La revista 'Les Males
Herbes' publica relats
de ciència-ficció i terror
d'autoria catalana

30

Aquesta setmana, suplement:

IL·LUSTRACIÓ: RAÚL SORIA

Més enllà dels CIE

Els estats europeus fan deportacions massives de migrants amb la col·laboració d'empreses privades

PÀG. 3-7

Directa

publicació quinzenal

EDITA:
 Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
 C. Riego núm. 37 baixos esquerra
 08014 Barcelona
 Tel: 935 270 982 / Mòbil: 661 493 117
 directa@directa.cat
 www.directa.cat

DIPÒSIT LEGAL: GI-1528-2005

LICÈNCIA CREATIVE COMMONS:
 Reconeixement-No Comercial-Sense Obra
 Derivada 2.5

Aquesta publicació intenta escriure amb
 un llenguatge no sexista i no androcèntric.

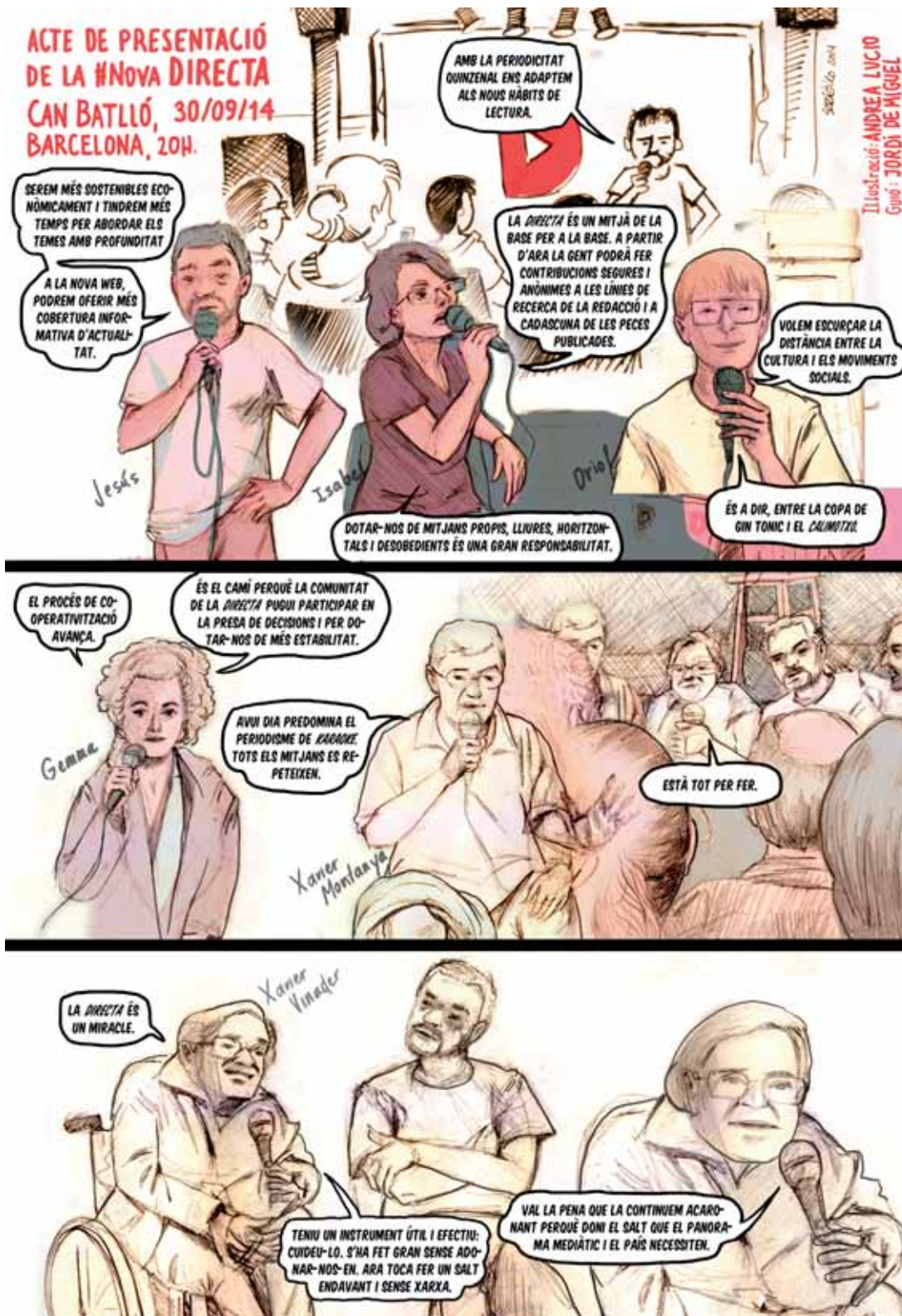
La Directa no comparteix necessàriament
 les idees expressades als articles d'opinió.

QUI SOM?

- Comunitat Directa**
- Jordi de Miguel
- Estirant del fil**
- David Bou i Victor Yustres
- Al peu del canó**
- Marc Rude i Jesús Rodríguez
- Miralls**
- Gemma Garcia
- Cruïlla**
- Matties Lorente
- Impressions**
- Adrián Crespo i Isabel Benitez
- Roda el món**
- Oriol Andrés i Roger Suso
- Poca Broma**
- Rafael Morata
- Expressions**
- Oriol Fuster
- La indirecta**
- Alex Romaguera
- Coordinació web**
- Manel Ros i Marc Font
- Audiovisuals**
- Victor Alonso
- Fotografia**
- Victor Serri i Natàlia Virgili
- Il·lustració**
- Núria Frago, Ricardo Hermida i Andrea Lucio
- Correcció**
- Laia Bragulat
- Edició**
- Ignasi Franch
- Compaginació**
- Roger Costa Puyal
- Disseny gràfic**
- Jose Téllez, Sergio Espin, Núria Ribes i Hugo Cornelles
- Programació web**
- Projecte Ictineo
- Administració**
- Karminha
- Difusió i Publicitat**
- Ferran Domènech
- Comercial**
- Pau Fabregat

CORRESPONSALIES:
 Baix Llobregat, Berguedà, Barcelonès Nord, El Camp, Girona, L'Horta, Manresa, Maresme, Menorca, Osona, Ripollès, Sabadell, Solsonès, Terrassa, Terres de l'Ebre, Terres de Ponent, Vallès Oriental.

CONTACTES:
General directa@directa.cat
Redacció redaccio@directa.cat
Cultura expressions@directa.cat
Subscripcions subscripcions@directa.cat
Publicitat publicitat@directa.cat
Distribució distribucio@directa.cat

Els centres d'internament per estrangers (CIE) han deixat de ser un silenci mediàtic els darrers anys, quan la seva existència ha irromput als mitjans de comunicació de masses. Més enllà de les condicions inhumanes que pateixen les internes, de les múltiples denúncies sobre maltractaments i morts que acumulen aquestes presons per migrants, la cadena de despropòsits no acaba intramurs. Les deportacions col·lectives, un negoci per les companyies aèries, són el mecanisme amb què les autoritats tanquen en fals el periple d'unes persones que esdevenen presoneres sense cometre cap altre delictes que voler millorar les seves condicions de vida

Migrants que acaben de ser repatriades, des de l'Estat espanyol fins al Senegal mitjançant un vol d'Air Europa / JOSÉ LUIS SÁNCHEZ HACHERO

L'Estat espanyol organitza vols de deportació massius

Durant l'any 2013, l'administració de Rajoy va repatriar 3.111 migrants en 148 vols especials de companyies privades

David Bou
@dvdbou

La legislació europea no permet la deportació col·lectiva, però, actualment, s'utilitza un tecnicisme burocràtic per esquivar aquest escull i poder expulsar persones de territori europeu a través d'aquest mètode. Amb el pretext que es du a terme com una suma de casos individuals amb procediments independents, les deportacions col·lectives són el darrer episodi d'una política migratòria de la UE que s'entesta a expulsar dels seus estats les migrants que no tenen la situació administrativa regularitzada. Aquest mecanisme forma part d'una idea de gestió de les comunitats de migrants basada en la por i la vulnerabilitat, que troba la seva expressió més cruenta i repressiva en la cadena formada per les batudes, els CIE i les deportacions. Aquesta és una de les conclusions de fons a què ha arribat el llibre *Paremos los vuelos*, editat per la Campaña Estatal pel Tancament dels CIE i fruit d'una investigació coordinada entre activistes. A les seves pàgines, s'explica que l'existència d'aquesta cadena planifi-

cada esdevé una amenaça constant per les persones que no tenen papers i per d'altres que, en un futur, poden trobar-se en situació irregular sobrevinguda (pel fet de no tenir un contracte laboral que els permeti renovar els permisos de residència, o per tenir antecedents penals, que es converteixen en motiu per cancel·lar-los).

Actualment, l'Estat espanyol deporta persones mitjançant quatre vies: per carretera i ferri fins al Marroc, principalment a la frontera amb Ceuta; amb vaixell fins a Algèria; en vols comercials o regulars, i en vols especials o de deportació massiva.

Persones darrere les xifres

L'Agència Europea per a la Gestió de la Cooperació Operativa a les Fronteres Exteriors dels Estats Membres de la Unió Europea

Els governs europeus usen un tecnicisme burocràtic per esquivar la mateixa legislació de la UE que prohibeix les deportacions col·lectives

[Continua a la pàgina següent >>>](#)

>>> Ve de la pàgina anterior

(FRONTEX) s'autodefinix com l'encarregada "de la gestió dels fluxos migratoris europeus". Segons les dades d'aquest mateix organisme, actualitzades per darrer cop el mes de maig passat, enguany el FRONTEX ha coordinat 21 vols de repatriació des de països de l'espai Schengen. Durant l'any 2014, l'Estat espanyol ha estat l'amfitrió d'almenys tres d'ells i ha participat en sis més, amb destins tan diversos com el Pakistan, Nigèria, Albània, Bòsnia, Sèrbia, Macedònia, Colòmbia, la República Dominicana i Geòrgia. Un total de 123 persones han estat expulsades per l'Estat mitjançant els tres vols que ha organitzat.

En aquests mateixos vols, les persones expulsades van acompanyades d'agents de la Policia Nacional espanyola, que, segons el protocol de repatriacions i el codi de conducta policial, poden efectuar un màxim de 900 hores anuals (sense comptar els trajectes de tornada). En el cas dels tres vols coordinats pel FRONTEX i organitzats per l'Estat, aquest últim ha aportat 180 persones per fer tasques de vigilància i control durant el trajecte d'expulsió, fet que eleva la despesa total pels tres transports a la xifra de 686.749 euros.

Hi ha més vols mitjançant els quals l'Estat espanyol expulsa migrants del seu territori de manera col·lectiva. Les rutes són planificades pel FRONTEX només si comprometen diversos països de la UE; si no és així, la Comissaria General d'Estrangeria i Fronteres (CGEF) de la Policia Nacional espanyola és qui els organitza i n'assumeix els preparatius i les despeses. L'única institució que proporciona dades del número total de vols on participen les institucions espanyoles és el Mecanisme Nacional de Prevenció de la Tortura, sota supervisió del defensor del poble. Segons el seu darrer informe de l'any 2013, es van impulsar -en solitari o

en col·laboració amb el FRONTEX- 148 viatges d'avió, a través dels quals es van deportar un total de 3.111 migrants. D'aquesta xifra total, 445 persones van ser deportades en divuit vols conjunts amb el FRONTEX i 648 van ser expulsades en quinze vols internacionals organitzats per la CGEF. Aquests 33 transports els van fer efectius avions de la companyia Air Europa, mentre que els 115 restants es van dur a terme en petits avions de la companyia Swift Air amb destinació al Marroc. Tanmateix, l'any 2013, la xifra oficial de repatriacions va ser de 13.986 persones; això significa que el 22,2% es van produir en vols especials, un 5,57% en ferri cap a Algèria i un 72,2% s'haurien fet efectives en vols comercials, per carretera i en vaixell fins al Marroc.

Malgrat tot, no totes aquestes expulsions es fan des dels CIE: el gruix s'efectua mitjançant les anomenades devolucions, a través de les quals s'expulsa la gent que acaba d'arribar i vol entrar al país sense tenir regularitzada la seva situació administrativa. També es produeixen casos en què les migrants són deportades directament des dels calabossos d'estrangeria o des de les portes dels centres penitenciaris on acaben de complir condemna. Durant l'any 2013, 9.002 persones van ser internades als set CIE que hi ha a l'Estat; 4.726 d'elles van ser repatriades als seus països d'origen mitjançant alguna de les quatre vies de deportació existents. Segons les autoritats de *Paremos los vuelos*, aquestes i altres dades evidencien que aquest "no és un model per regular els fluxos migratoris", ja que el nombre de deportacions forçoses és irrellevant si s'observen les xifres totals de retorn als països d'origen, en ascens a causa de la crisi econòmica. Afirment rotundament que "les deportacions massives no es duen a terme per buidar els CIE, sinó per tenir espai per tornar a omplir-los" i destaquen que aquestes pràctiques destrueixen de manera fulminant els vincles de les persones deportades amb el seu territori d'acollida, a més de bloquejar el seu projecte de vida. ◀

L'any 2013, la xifra oficial de repatriacions va ser de 13.986, el 22,2% d'elles en vols especials, un 5,5% en ferri i un 72,2% en vols comercials, per carretera i en vaixell fins al Marroc

No totes les expulsions es fan des dels CIE: el gruix s'efectua mitjançant les anomenades devolucions, a través de les quals s'expulsa la gent que acaba d'arribar

Air Europa i Swift Air es lucren amb les deportacions forçoses

Es posa en marxa una campanya de boicot contra les aerolínies que reben diner públic per expulsar migrants

El director general del hòlding Globalia, Juan José Hidalgo, durant l'estrena d'un nou 'hub' d'Air Europa / CESAR LUCAS ABREU

David Bou
@dvdobou

Es els vols especials de deportació massiva que surten de territori espanyol porten el segell de les línies aèries Air Europa i Swift Air. Aquestes dues companyies privades van formar una Unió Temporal d'Empreses (UTE), que va ser l'adjudicatària d'un contracte de licitació pública del Ministeri de l'Interior espanyol per un valor de gairebé vint-i-quatre milions d'euros i un període de dos anys. Des del març de 2013 fins al març de l'any vinent, s'encarreguen dels vols organitzats per la Comissaria General d'Estrangeria i Fronteres espanyola i també dels vols del FRONTEX organitzats per l'Estat.

Air Europa s'encarrega de les deportacions per aire a l'Amèrica Llatina, l'Àfrica Subsahariana, l'Europa de l'Est i Àsia, mentre que Swift Air es fa càrrec dels trajectes al Marroc i els trajectes estatals per desplaçar migrants abans de la seva expulsió. Pels viatges amb vehicles d'Air Europa, la companyia ha format una dotzena d'auxiliars de vol, tots ells homes: treballen en dos equips de sis persones i, juntament amb la tripulació de la mateixa companyia, els agents de la Policia Nacional espanyola i un metge, completen el passatge que executa les expulsions. En aquests trajectes, els agents policials actuen en funció d'un protocol que explicita mesures coercitives, com usar sedants i mordasses per reduir les persones que es resisteixin.

El hòlding Globalia

L'empresari salmanti Juan José Hidalgo Cervera és director general del hòlding turístic Globalia, integrat per divuit empreses, entre les quals destaquen Air Europa, Viatges Halcón, Travelplan, Viatges Equador i Pepe Phone. Aquest multimilionari compta amb un patrimoni conjunt de 700 milions d'euros, segons la llista dels cent espanyols més rics feta pública per la revista *Forbes* l'any 2013. Hidalgo

'Mos Maiorum': nova **macrobatuda** de la UE per detenir migrants

Victor Yustres
@victoryus3

Aconseguir informació de les rutes de la immigració *il·legal per investigar i desarticular grups de crim organitzat que faciliten l'entrada de persones a la UE. Sota aquest objectiu oficial, el Consell Europeu impulsa l'operació Mos Maiorum (en llatí, *el costum dels ancestres), una batuda policial a gran escala que permetrà que, entre el 13 i el 26 d'octubre, els cossos policials dels països que hi participin detinguin i interroguin persones migrades. Diferents entitats en defensa dels drets de les migrants -com SOS Racisme- ja han alertat que aquesta operació es pot convertir en una "onada de batudes basades en criteris racistes, eventuais internaments als CIE i expulsions als països d'origen o a tercers països".

El document del Consell Europeu, filtrat per StateWatch i datat el 10 de juliol, assenyalava les dades que es volen recopilar en aquesta operació, a més de les dades personals de la persona detinguda: lloc i data de la intercepció, dades sobre l'entrada al país, rutes i estratègies utilitzades per entrar i moure's pel territori europeu (passaports falsos, peticions d'asil, contactes que van facilitar els moviments, etcètera). Ni aquest informe ni el Ministeri de l'Interior espanyol no concreten en quines zones es produiran les detencions ni quin serà el mètode d'identificació, amb l'argument de "no donar pistes a les màfies". Els col·lectius de defensa dels drets humans sospiten, però, que les detencions es faran en funció dels trets ètnics, una pràctica il·legal que l'ONU i el mateix Consell Europeu han exigít que s'aboleixi.

L'operació Mos Maiorum estarà liderada pel Directori Central d'Immigració i Política de Fronteres d'Itàlia, país que actualment assumeix la presidència rotatòria de la UE, amb la col·laboració de l'agència europea FRONTEX i de tots els estats de la zona Schengen, que han estat convidats a sumar-s'hi. L'Estat espanyol ja va confirmar la seva participació a l'operatiu a principis d'aquest mes i també que es farà càrrec del seu cost econòmic.

Aquesta no és la primera operació coordinada contra les persones migrades a escala europea. Una de les darreres, l'operació Aerodromos, impulsada per Grècia amb la col·laboració de l'Europol, el Frontex i divuit estats (entre ells, l'espanyol), va suposar una macrobatuda a 39 aeroports. ◀

Una batuda on es van arrestar 64 migrants a Fuerteventura el maig de 2008 / JAVIER M.

va començar a fer fortuna a Suïssa, on va emigrar amb dinou anys i va esdevenir taxista; es dedicava a transportar emigrants en la ruta entre l'Estat espanyol i el país helvètic.

Posteriorment a l'adjudicació del contracte per dur a terme els vols de deportació especials, Air Europa va ser l'adjudicatària d'un altre contracte per valor de trenta milions d'euros amb el Ministeri de Defensa espanyol. L'objecte d'aquest acord és el transport aeri de personal que arriba o torna de zones on es desenvolupen operacions, exercicis o altres tipus d'activitats de l'exèrcit. Ambdós acords van ser rubricats entre el juny i el juliol de l'any 2013. Pocs mesos abans, l'eivissenc Abel Matutes (exministre d'Afers Exteriors durant la primera legislatura de José María Aznar) va adquirir un 5% de les accions del holding Globalia. Després d'aquesta operació, el Grup Matutes passa a ser accionista de Globalia, com el Banc Popular i Unicaja.

Campanya de boicot

Els darrers mesos, s'ha impulsat una campanya incitant a no prendre vols d'Air Europa. Aquesta iniciativa també vol fer extensible a totes les empreses del grup Globalia. Fins ara, s'han dut a terme accions a diversos aeroports i oficines de l'aerolínia arreu de l'Estat i s'ha difós la campanya a les xarxes socials (mitjançant l'etiqueta #BoicotAirEuropa). La campanya també fa una crida perquè el pasatge boicotegi els vols comercials on es deporten migrants, després de diversos precedents de cancel·lacions degudes a les protestes de les passatgeres. Com que el comandant de l'avió és el darrer responsable per autoritzar l'enlairament de la nau, hi ha hagut casos en què les passatgeres s'han negat a ocupar els seus seients o cordar-se el cinturó de seguretat fins que la persona que havia de ser deportada no baixés de l'avió. ◀

Una acció de protesta contra els vols de deportació d'Air Europa el 13 febrer de 2014 / BARBARA BOYERO

Les dues companyies van formar una Unió Temporal d'Empreses que els ha de reportar gairebé vint-i-quatre milions d'euros en dos anys

L'amo d'Air Europa va començar a fer fortuna a Suïssa, transportant persones migrants entre l'Estat espanyol i el país helvètic

Immigració entre reixes: l'Europa de la ignomínia

Prop de 500 centres de reclusió per a persones estrangeres es disseminen al llarg de la Unió Europea i dels països de l'entorn que estan sota la seva influència. Són espais on es conculquen els drets més bàsics en virtut d'una legalitat i que confirmen el caràcter exclouent de l'actual model europeu

Àlex Romaguera
@AlexRomaguera

Els corredors de la vergonya

L'increment de CIE dels darrers anys ha vingut aparellat amb noves mesures que blinden la Unió Europea de la immigració. Els estats membres, gairebé a l'uníson, han endurit les lleis d'extranjería basant-se en el tòtem del suposat perill islàmic i la inseguretat que, segons pregonen, provoca el flux migratori a la zona euro en temps de crisi.

Aquest enduriment legislatiu també ha allargat el període de temps que les persones confinades poden passar als centres abans no són expulsades. A França, la durada de la reclusió ha passat de 32 a 45 dies; a l'Estat espanyol, de 40 dies a dos mesos; a Itàlia, de dos a divuit mesos, i a Grècia, se situa entre els tres i els divuit mesos. Una extensió del confinament a la qual es destina una quantitat ingent i innecessària de recursos públics, que va en la direcció contrària als drets fonamentals. Així ho denuncia Migreurop: segons l'entitat, l'empresonament massiu de persones immigrants no contribueix a la seguretat, només provoca l'estigmatització de col·lectius i, de retruc, alimenta el verí del racisme i la xenofòbia.

Ha passat un any de la tragèdia de Lampedusa. El 3 d'octubre de 2013, mig miler de persones immigrants provinents del Sudan, Eritrea i Etiòpia -moltes d'elles menors d'edat- van morir davant les costes de l'illa italiana mentre intentaven arribar-hi en llanxes i embarcacions de fusta. Al cap d'uns dies i molt a prop, una vintena de dones i homes d'origen siríà també van morir ofegades durant la seva fugida de la guerra i la pobresa extrema.

A l'illa de Lampedusa, situada davant de la costa de Tunísia, cada any hi arriben centenars de persones provinents dels conflictes que assolen el Magrib i l'Àfrica subsahariana. Les que no aconsegueixen arribar-hi incrementen el registre de víctimes que engoleix la Mediterrània. Les que ho aconsegueixen passen automàticament a engruixir un dels 29 Centres d'Identificació i Expulsió (CIE) italians, segons dades de Migreurop corresponents a l'any 2012.

Només al CIE de Lampedusa, s'hi apilonen 300 persones, que poden romandre allà durant divuit mesos abans no són retornades al seu país d'origen, des d'on -probablement- intentaràn tornar a embarcar-se a la recerca d'un destí millor. Mentre són confinades en aquests espais, pateixen un captiveri que ha escandalitzat la comunitat internacional. A finals de l'any passat, gràcies a unes imatges captades amb telèfon mòbil, es va saber que es ruixava amb desinfectant tothom que estava reclus al centre. Despullades i sota un fred intens, les immigrants passaven per la penosa experiència de ser fumigades amb l'objectiu de prevenir la sarna, mentre eren exhibides "com si fossin animals" davant el funcionariat del centre.

A més de la Lampedusa, hi ha altres instal·lacions similars d'Itàlia que també han estat escenari d'incidents, ja siguin vagues de fam, motins, incendis provocats o queixes, que han evidenciat la insuficiència del sistema d'encarcerament. És el cas del CIE de Ponte Galeria, situat a l'autovia que uneix Roma amb l'aeroport de Fiumicino. Allà, el 21 de desembre de 2013, quatre joves d'origen tunisià es van cosir la boca en senyal de protesta pels abusos i les pèssimes condicions higièniques a què es veien sotmesos.

Fortalesa per decret

Lampedusa i Ponte Galeria són la punta de l'iceberg d'una arquitectura legal que els països de la Unió Europea (UE)

han desenvolupat des dels anys 90 amb el propòsit de protegir les fronteres, foragitar la immigració que hi arriba sense tenir la documentació en regla. Un cop subscripta la política migratòria comuna amb els Acords de Schengen (1985-1990), es van començar a edificar aquests espais de reclusió temporal, que no han deixat d'augmentar de manera exponencial. Tant és així que, el 2012, se'n van comptar 473 amb una capacitat per a 37.000 persones; i això inclou tant les instal·lacions que es troben dins el territori de la UE com les que hi ha repartides als països limítrofs, on es produeix bona part del trànsit de migrants.

Alguns d'aquests espais -gairebé un centenar- estan situats en zones aïllades o de difícil accés, com el desert d'Algèria o Líbia, els passos fronterers entre Egipte i Israel, les muntanyes de Turquia o les línies de demarcació amb Xipre. Igualment, n'hi ha als aeroports, a les presons ordinàries, als bucs de marina mercant i a un nombre indeterminat d'"assentaments informals" -com les selves de la regió de Calais o a la regió d'Oujda, al Marroc. Més enllà, també se'n troben a Mauritània o el Líban: per la pressió de la Unió Europea, s'han establert centres on la dignitat de les persones confinades es veu colpejada per la violència que practiquen la policia i les companyies privades que operen dins aquestes instal·lacions.

Amb tot, es calcula que 600.000 persones sense papers són tancades anualment en algun CIE per, més tard, ser repatriades als seus països d'origen, mentre que mig milió romanen retingudes a l'espera de ser rebutjades. Així ho denuncia Migreurop, que, juntament amb SOS Racisme, Alternatives Europees i altres organitzacions no governamentals, advoca pel tancament d'aquests centres.

Impunitat sense fronteres

Segons Migreurop, aquests campaments fortificats s'han convertit en un instrument privilegiat per a la gestió de les poblacions emigrants. "Les persones estan detingudes sense càrrecs ni judici, en condicions similars a la presó, simplement perquè no

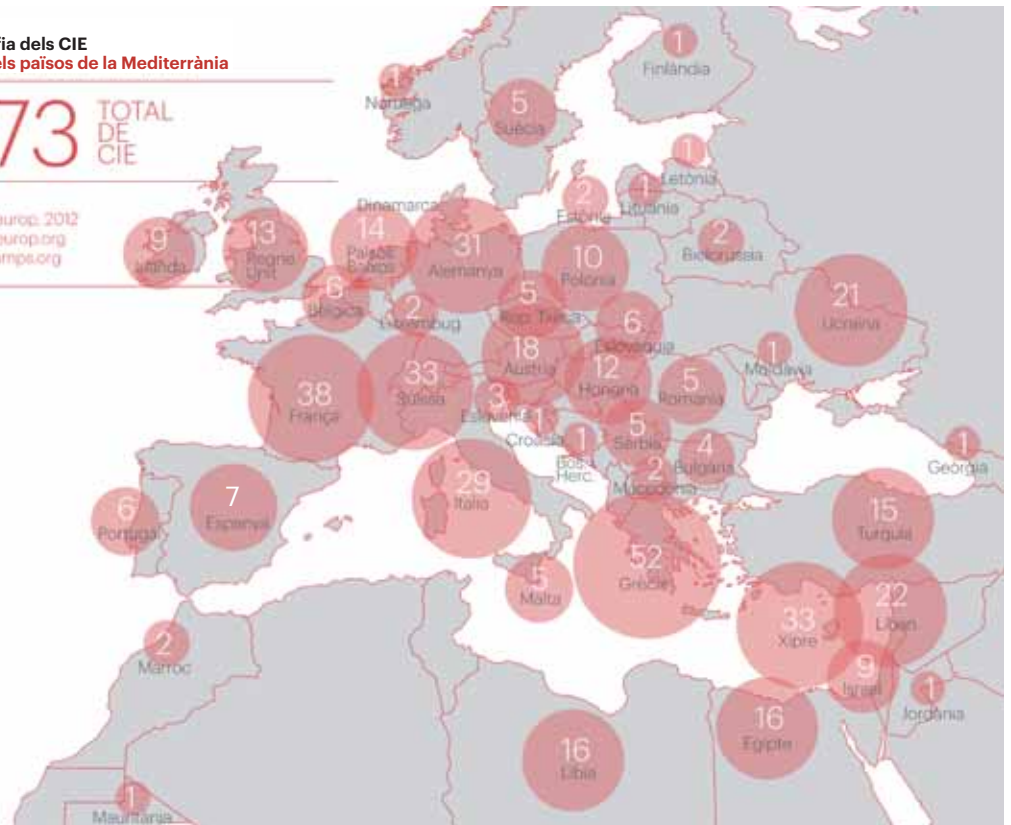

El CIE de Lampedusa el 9 de març de 2011, quan es preparava la transferència de 1.400 persones / SERENA CREMASCHI

**Cartografia dels CIE
Europa i els països de la Mediterrània**

473 TOTAL DE CIE

Font: Migreurop 2012
www.migreurop.org
closethecamps.org

han complert amb les normes relatives al creuament de fronteres i de residència”, expliquen.

De tots els països assenyalats per lesionar els drets humans, destaquen Itàlia -denunciada arran dels episodis de Lampedusa i Ponte Galeria- i França -on han passat 35.000 internats pels seus centres en el darrer any. Els casos més greus, però, es troben a Alemanya, Suïssa o Àustria: l'opacitat dels governs respectius impedeix tenir una informació exacta sobre la majoria d'aquests llocs de detenció. Si bé tots els casos estan identificats -a Alemanya, n'hi ha 31; a Suïssa, 33, i a Àustria, 18-, es desconeix el nombre persones confinades i, quan s'esbrina, s'observa que sovint és superior a la capacitat que poden absorbir les instal·lacions.

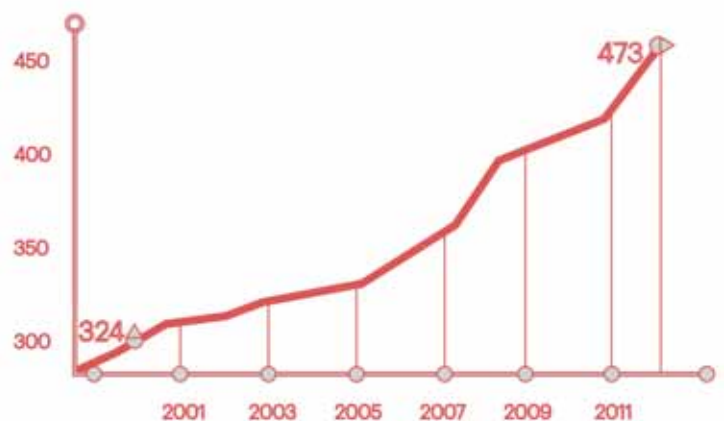
També a Grècia i a Xipre, on el nombre de CIE s'eleva a 52 i 33 respectivament, Migreurop ha recollit casos de violació dels drets fonamentals, entre els quals s'inclouen el menyspreu a la vida familiar, els tractes inhumans o degradants, així com la presència de nens i nenes amuntegades i en condicions de salut paupèrrimes. Un extrem que ha estat admès pel comissari de Drets Humans del Consell d'Europa i pel mateix Parlament Europeu. En un informe de 2007, l'alta institució comunitària va revelar que “el confinament en centres de detenció dona peu a la creació o l'exacerbació de trastorns psicològics, al sentiment d'impotència i a l'angoixa”.

Malgrat que el Comitè europeu per a la Prevenció de la Tortura (CPT) ha advertit que els CIE “no haurien de funcionar com a presons”, atès que les recluses no han comès cap delictes penal, a la pràctica, han esdevingut espais de càstig per a la gent que ha gosat endinsar-se a la fortalesa europea. Són un seguit de Guantánamos on es lesionen greument els drets humans i que, com han demostrat els experts, són inútils amb vista a l'objectiu del control dels fluxos migratoris que, suposadament, va portar a construir-los aviat farà dues dècades. ◀

Des dels Acords de Schengen (1985-1990), la presència d'aquests espais de reclusió temporal no ha deixat d'augmentar

Segons Migreurop, els CIE són inútils amb vista a l'objectiu del control dels fluxos migratoris que, suposadament, va dur a construir-los

Evolució del nombre de centres d'estrangeres a Europa i els països mediterranis entre 2000 i 2012

Alerta 'antifa'

L'atac contra un grup d'antifeixistes per part de membres del Casal Tramuntana i l'MSR fa aixecar la veu d'alarma. La permissivitat municipal i la passivitat policial, entre altres factors, situen els grups ultres en el seu moment més àlgid de l'última dècada a l'Àrea Metropolitana de Barcelona

Jesús Rodríguez / Marc Rude
@albertmartnez / @MarcRude

Un nou centre de difusió de l'odi al barri de Sant Martí de Barcelona, una agressió planificada en plena via pública -davant la presència d'agents dels Mossos d'Esquadra- que no té cap conseqüència penal, exhibició impune de simbologia hitleriana. Els últims dos anys, l'activitat dels grups d'ideologia neonazi ha augmentat notablement a l'àrea metropolitana de Barcelona, fet que preocupa -i molt- els col·lectius que lluiten contra les expressions de feixisme, racisme i homofòbia a les comarques barcelonines. A València, recentment, també s'han viscut escenes similars: el 9 d'octubre, en el marc de la "processó cívica" que commemora la conquesta de la ciutat per part del rei Jaume I, desenes de joves abillats amb simbologia nazi van desfilars per la capital del Túria, amb les esvàstiques i les creus cèltiques ben visibles, els braços alçats i crims de "Heil Hitler!".

Barcelona, el mateix dia. Quarts de deu del matí. Prop d'un centenar de manifestants s'apleguen a les portes del Palau de Justícia per mostrar el seu suport a Sergi i Rubén, dos joves antifeixistes acusats d'una presumpta agressió al neonazi Alejandro Fernández durant la celebració del 12 d'octubre de 2011 a la sala The Other Place del Poblenou. De cop i volta, una vintena de caps rapats assalten la concentració i comencen a repartir cops de puny, bufetades i puntades de peu tot cridant: "Os vamos a hacer hombres, mariconas". Una noia s'apropa a una desena d'agents de la unitat ARRO Barcelona dels Mossos d'Esquadra -desplegada a vint metres del lloc dels fets- i els diu: "Que ens estan pegant, no pensem fer res?". Els antidisturbis s'acosten lentament a la batussa, un d'ells treu la porra i el sergent que comanda l'operatiu diu als nazis: "Vamos, vamos". S'acaba la trifulga i el grupuscle camina al costat de la policia i creua el carrer. A una banda del carrer, les antifeixistes, indignades pel que acaba de passar; a l'altra, la policia forma un cordó per protegir el grup de neonazis, que xisclen des de darrere la barrera d'agents. Vint minuts més tard, cinc dels feixistes són identificats per ordre d'un comandament de la policia catalana. No se'n deriva, però, cap actuació penal d'ofici. Fonts oficials del Departament d'Interior han assegurat a aquest mitjà que "no van actuar perquè les víctimes de l'agressió no van interposar denúncia".

Durant les dues llargues hores que els feixistes van romanre al costat dels antidisturbis, es va poder constatar l'existèn-

cia d'una relació més que afable entre ells. El comandament de la BRIMO amb distintiu D020C4941 va conversar en diverses ocasions amb alguns dels líders de l'atac -entre ells Jesús Álvarez, detingut fa uns mesos a Sabadell acusat de tinença il·lícita d'armes-, amb qui va compartir somriures i comentaris, mentre assenyala la concentració antifeixista amb el dit. Alguns dels ultres fins i tot es van fer una selfie amb els policies que els custodiaven. El judici ha quedat suspès fins al divendres 24 d'octubre, dia en què la Plataforma Antifeixista de Barcelona fa una nova crida a concentrar-se davant del Palau de Justícia. Els neonazis, per la seva banda, també afirmen que hi tornaran per "donar les felicitacions més cordials als rojos".

El 'tumor' del Casal Tramuntana

El gruix dels elements que van participar a l'atac del 9 d'octubre provenen de les files del Casal Tramuntana i el Moviment Social Republicà. Es tracta d'organitzacions deslligades de la caspa nacionalcatòlica i del vell falangisme, emmirallades en el neofeixisme europeu -especialment fort a Itàlia, Grècia i França-, que són les que actualment aporten el flux principal de nous adeptes. L'obertura de casals consolida l'expansió d'un moviment que incita a l'odi racial, com assegura la mateixa fiscalia. L'any passat, es van registrar 243 denúncies per odi i discriminació, el 41% d'elles motivades pel racisme i la xenofòbia. Recentment, el Tramuntana s'ha traslladat al carrer Alcalá de Guadaïra, al barri de Sant Martí de Barcelona, on compta amb la protecció d'algunes famílies vinculades a les forces armades i els cossos policials espanyols que viuen pels voltants. El veïnat, no obstant això, s'ha organitzat per demanar la clausura del local a l'Ajuntament de Barcelona. El consistori, tot i que ha dictat una ordre de cessament d'activitats, no ha aplicat cap mesura per fer-la efectiva i s'excusa amb l'argument que "si no hi ha publicitat dels actes, no es poden considerar de pública concurrència, sinó que es tracta d'activitats privades". El tumor del Tramuntana ha incentivat que d'altres grups ultres n'impulsin rèpliques o manifestin la voluntat de fer-ho a les ciutats de Lleida, Perpinyà o Tarragona. ◀

L'any passat, es van registrar 243 denúncies per odi i discriminació, el 41% d'elles motivades pel racisme i la xenofòbia

El grup Lleida Identitària va acudir a la plaça Catalunya el 12 d'octubre de 2013 / JORDI BORRÀS

Joves 'identitaris' impulsen el Casal Gaspar de Portolà a Lleida

Es tracta d'un petit altell ubicat al centre de la ciutat, en un barri amb una presència elevada de població immigrada

Fa deu mesos que es parla de l'existència d'un casal d'extrema dreta a la ciutat de Lleida, creat per militants de les Joventuts Identitàries de Plataforma per Catalunya. Fins ara, el rumor mai no s'havia verificat. Es tracta del Casal Gaspar de Portolà i, segons hem pogut confirmar, estaria ubicat al centre de la ciutat, en un barri on la majoria de veïnes són d'origen al·locton. El local és un petit altell sobre un restaurant de kebabs. L'accés a l'immoble està vigilat per una petita càmera

de seguretat. A la porta del local, hi ha una placa amb la bandera blanca i la creu de Borgonya (característica del moviment carlí), la imatge del bust del colonitzador Gaspar de Portolà i una ensenya meitat espanyola meitat catalana.

Des de l'1 de maig, existeix un compte de Twitter que difon les activitats del grup, que manté una forta afinitat amb el Casal Tramuntana barceloní. Aquest 12 d'octubre, ambdues entitats van convocar conjuntament les seves adeptes a sumar-se al bloc racista que es va manifestar des de la Pedrera fins a la plaça Catalunya, on el neofeixisme va compartir platea amb Alicia Sánchez-Camacho i Societat Civil Catalana. A l'edició de l'any passat, el grup ja va participar a la cita hispànica al centre de Barcelona, amb una pancarta on es llegia "Lleida identitària".

Els adhesius i les pintades del grup són presents a la capital del Segrià des de fa mesos, però la seva activitat era difícil de rastrejar fins ara, ja que el *fascio* local ha adoptat una estètica del tot *casual*, és a dir, sense caps rapats i amb indumentària més normalitzada. Fan promoció dels seus actes en llengua catalana, malgrat que un dels lemes que han difós és: "Espanyols? I tant, més que catalans". El referent simbòlic del casal és un antic noble originari del municipi lleidatà d'Os de Balaguer que va participar de la colonització de l'extrem més occidental de l'Amèrica del Nord -mitjançant matances de població indígena- i que, a les acaballes del segle XVIII va ser nomenat governador de Califòrnia. ◀

Activistes del Casal Tramuntana i de l'MSR protegits pels Mossos d'Esquadra després de l'agressió del 9 d'octubre de 2014

L'MSR anuncia l'obertura dubtosa d'un local a Tarragona

La proliferació de pintades i adhesius al barri de Bonavista durant la campanya dels comicis europeus ha aixecat la veu d'alarma entre el veïnat

El bloc del Frente por España a la manifestació feixista del 12 d'octubre de 2014 a Barcelona

L'organització MSR va participar a la celebració del 12 d'octubre d'enguany / ESTER MORA

Un post penjat al web del Moviment Social Republicà (MSR) el 20 de maig d'enguany anunciava, a so de bombo i platerets, l'obertura d'un centre de l'organització neonazi al barri de Bonavista de Tarragona. Dia rere dia, però, s'ha anat desmentint la notícia i, malgrat la forta presència de propaganda ultra als carrers durant la darrera campanya electoral, no s'ha confirmat cap nova activitat del grupscle, ni a l'estiu ni a l'inici de la tardor. Les fotografies difoses a la primavera pel grup strasserista -branca social de l'NSDAP, el partit de Hitler- mostraven un local amb una sala de reunions,

cartells i la bandera de la flama roja i negra (còpia de la Fiamma Tricolore italiana), així com membres de la formació que feien una crida a solidaritzar-se amb "les famílies espanyoles que passen gana".

Suposadament, al local, hi volien desenvolupar un tipus d'activitats clòniques a les d'organitzacions com Alba Daurada o España 2000 com, per exemple, recollides d'aliments només per a persones d'origen familiar espanyol. Arran de l'anunci fet pel grup nacionalsocialista, diverses entitats veïnals i socials es van posar en marxa per evitar que l'MSR trenqués la convivència: "És un barri multicultural on tots ens coneixem i ens duem bé", assenyalava una veïna.

En un principi, se sospitava que aquests col·lectius havien consolidat la seva presència a Tarragona amb un local. Tot apunta que no ha estat així. Als carrers, en canvi, sí que s'han pogut observar adhesius, pintades i cartells del Moviment Social Republicà i de les joventuts de Democràcia Nacional, un altre partit feixista amb el qual l'MSR té vincles estrets, sobretot des de la celebració de l'acte unitari unionista de l'Onze de Setembre passat.

Els darrers cinc anys, els grups neonazis no només s'han deixat veure per Bonavista, sinó que també han aparegut a Sant Pere i Sant Pau. "La presència d'habitatges de legionaris al barri de Torreforta facilitaria, alhora, el seu creixement cap a aquella zona", apunta un veí de Tarragona. ◀

Manifestació de BAF Castelló el 21 de novembre de 2009 / VICTOR FRANCH

Castelló guanya els carrers al feixisme

Fernando Navarro
Castelló de la Plana
@NavarroCueva

A Castelló, el feixisme comptava, fa uns anys, amb una base social que contradeia la seva mateixa ideologia. La residència militar i la Caixa de Reclutes, tradicionals nuclis ultradretans de la ciutat, se situaven al barri perifèric de la Guinea, on viuen membres de l'exèrcit espanyol i la Guàrdia Civil amb les seves famílies, però també una nombrosa comunitat gitana.

Des del gol sud del Castàlia, l'estadi de l'equip de futbol local, les penyes Ultras CD Castellón i Frente Orellvan van permetre que alguns sectors de *hooligans* afins a l'exèrcit estenguessin la seua estètica, les seues formes i, en menor mesura, les seues idees a la Guinea i entre el veïnat gitano. Així, a finals de la dècada dels 90 i principis dels 2000, el feixisme de carrer va assolir el seu moment àlgid a la ciutat.

"Les agressions feixistes eren constants en eixa època", reconeix E. M., militant *antifa* de la Plana. "L'any 2005, però, hi ha un canvi important: per la necessitat de donar resposta a una violència que cada cop preocupava més, es va crear la Plataforma Antifeixista de la Plana", comenta A. R., impulsor del Centre Social La Cosa Nostra. La generació de joves que patien els atacs al principi de la dècada va créixer, es va organitzar i va madurar.

La plataforma va deixar lloc a les Brigades Antifeixistes de Castelló. Mentrestant, la lluita també es va articular en un altre vessant, més institucional: van aparèixer organitzacions i moviments que impugnaven la legalitat dels grups ultradretans i reforçaven la xarxa de suport de la lluita antifeixista en sectors diversos com sindicats estudiantils, col·lectius feministes o agrupacions polítiques.

Nou anys després de l'inici de la resistència organitzada, el feixisme de carrer ha perdut la major part de la seua massa social. Quan la confrontació s'ha agreujat, la comunitat gitana s'ha distanciat d'un

conflicte polític amb el qual no volia prendre partit. Els altres també s'han quedat sense espais: "Quasi no tenen activitat i han perdut els barris on se sentien més còmodes. Es troben en la seua fase més crítica", valora A. R. "Ha sigut un procés llarg i dur, durant el qual hem respost a les seues agressions, hem boicotejat els seus actes... Hem demostrat que no els temíem. També hem patit agressions, amenaces i acusacions policials de ser una 'banda criminal organitzada', però hem llevat múscul al feixisme", coincideix E. M.

El 2005 i el 2007, durant els anys de més presència feixista a Castelló, tant España 2000 com el Frente Nacional van intentar organitzar el moviment. No van tenir èxit i les seues seues tancaren en poc temps. "Ara mateix, el feixisme a la ciutat es troba en una situació de crisi i rearticulació, vol fer un 'rentat de cara'. Líders neonazis importants com Santiago Bojados (regidor a Onda, província de Castelló) o Juan Sales ara estan enquadrats a España 2000 i Democracia Nacional", explica E. M. Tot i que

Segons un activista, els grups ultres "quasi no tenen activitat i han perdut els barris on se sentien més còmodes. Es troben en la seua fase més crítica"

parlem d'un paper testimonial, Democracia Nacional va obtenir 154 vots a Castelló a les darreres eleccions europees.

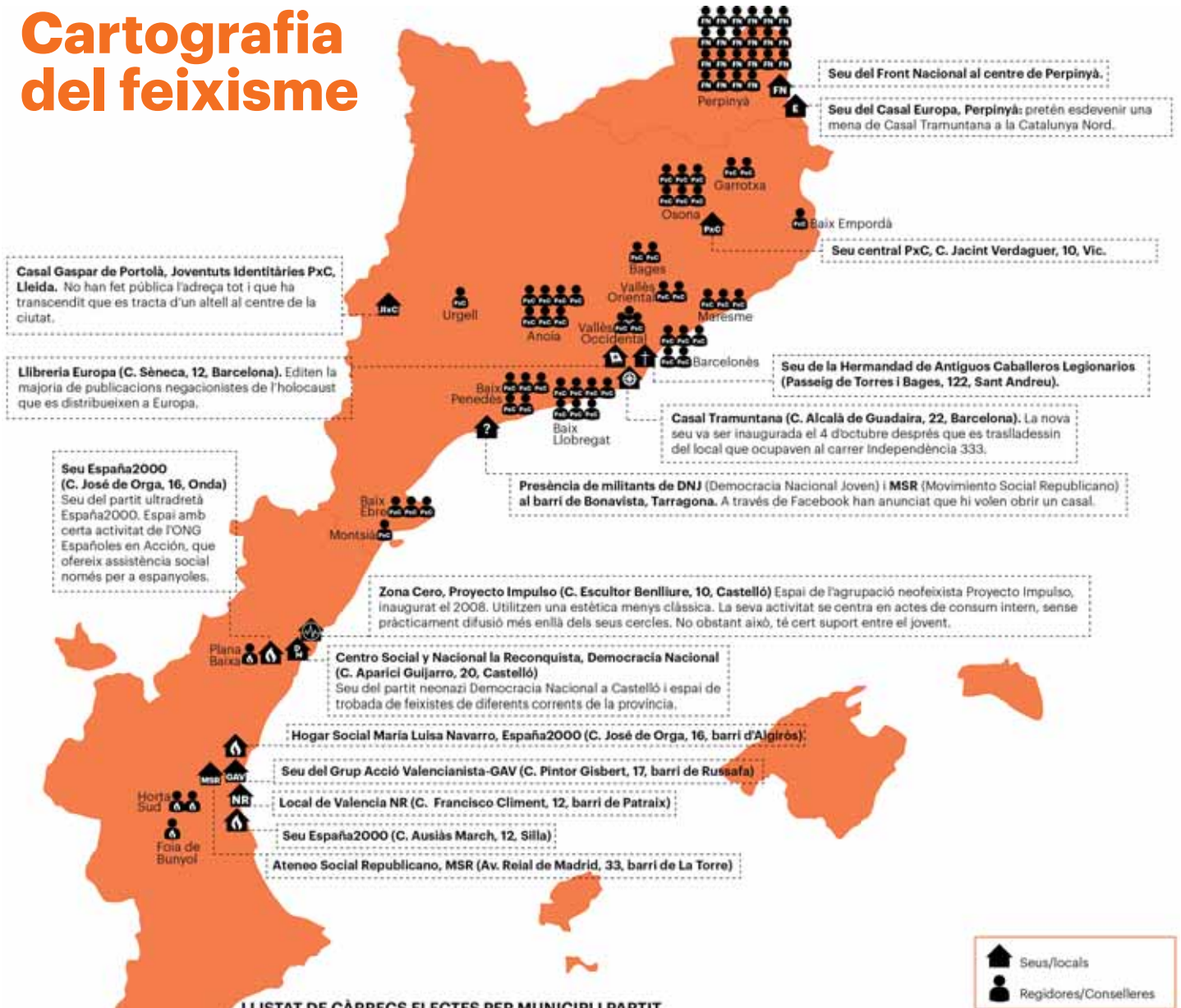
A la capital de la Plana, el Proyecto Impulso i la seva seu, Zona Cero, representen la màxima expressió del neofeixisme "de rostre humà". Es tracta d'una organització creada l'any 2008, sota la influència del moviment italià Casa Pound o el Casal Tramuntana català: es distancien de l'estètica clàssica del moviment i organitzen recollides d'aliments o activitats esportives.

Una anècdota significativa sobre les noves dinàmiques del feixisme castellanenc és la reubicació dels seus espais: de la perifèria est del barri de la Guinea, els locals s'han traslladat a l'altre extrem de la ciutat, a la perifèria oest, on trobem la Zona Cero i el Centre Social i Nacional La Reconquista (Democracia Nacional). Aquest últim ha estat l'epicentre dels darrers conflictes des que es va inaugurar el mes de setembre de 2013.

El xoc més recent el va causar un acte carregat de masculisme i racisme que van organitzar els fatxes el 20 de setembre, amb el nom de *L'altra cara de la Llei de la Violència de Gènere*. Mitjançant el boca-orella, l'antifeixisme va reunir vora 150 persones per boicotejar-lo. "Democracia Nacional, acostumada a les nostres darreres respostes, va cridar a la Policia Nacional perquè protegís la seu; la situació es va resoldre amb una càrrega policial brutal", conta A.R.

Les organitzacions feixistes tenen hui en dia una incidència mínima als carrers i a la societat local. Poden ressorgir? "Mai desapareixeran completament", pronostica E. M., "i més en una època de crisi on la dreta les pot emprar de ressort contrarevolucionari. L'antifeixisme i l'esquerra hem de demostrar intel·ligència per no deixar que aflori l'extrema dreta, com ha succeït a Grècia o França. Hem d'oferir cursos i solucions que generin una acceptació popular àmplia". ◀

Cartografia del feixisme

LLISTAT DE CÀRRECS ELECTES PER MUNICIPI I PARTIT

- España2000:**
Andrés Vicent i Jose Alejandro Serrador (regidors, Silla). Pascual Grau (regidor, Dosaigües). Santiago Bojados (regidor, Onda).
- Plataforma per Catalunya:**
August Armengol (regidor, el Vendrell) i conseller comarcal del Baix Penedès. Araceli Bundo, Joan Maria Carrasco, Anabel Nieto, Josep Mitjans, (regidores, el Vendrell). Ramon Martí i Jesús Fernández (regidors, Roquetes). Jordi Pere Casanova, (regidor, Tortosa). Germán Ciscar Pastor (regidor Amposta). Javier Bazán (regidor, Abrera). Francisco J. Fernández (regidor, Olesa de Montserrat). Juan Ángel Marín (regidor, St. Andreu de la Barca). Alberto Delgado (regidor, Viladecans). David Parada (conseller comarcal, Baix Llobregat i regidor, Sant Boi de Llobregat). Francisco Pastor i José Real (regidors, St. Boi de Llobregat). Concordi Vives (regidor, Nalec). Javier Garcia, Miquel Mercè i Jordi Benitez (regidors, Calaf). Robert Hernando (regidor, Igualada i conseller comarcal Anoia). Ma. Dolors Tomba (regidora, Piera). José Maria Lagunas (regidor, Sta. Marg. de Montbui). Sergi Balcells (regidor, Vilanova del Camí). Raül Ortíz (regidor, Badia del Vallès). Siquem Cobacho (regidor, Polinyà). Rafael Herrera (regidor, Sta. Perpètua de Mogoda). Albert Pericas (regidor, Manresa i conseller comarcal Bages). Sebastià Llorc (regidor Manresa). Josep M^o Soldevila, David Olivares i Joan Manel Castillo (regidors, Torelló). Ma. Pilar Catalán, Joan Carles Fuentes i Cristina Gayoso (regidores, Vic). Juan Gabriel Ponce i Carles Fontbona (regidors, Mataró). Mònica Lora (regidora, Mataró i consellera comarcal, Maresme). Daniel Ordóñez i Alberto Sánchez (regidors, l'Hospitalet de Llobregat). Menchu Martí (regidora, St. Adrià de Besòs). Juan Gómez i Esteban Escribano (regidors, Sta. Coloma de Gramenet). Ricard Buñuel (regidor, Canovelles). Josep Badia (regidor, les Franqueses del Vallès). Eduard Guerra (regidor, Palafrugell). Ignacio Mulleras i Rosa Maria Llandrich (regidores, Olot).
- Front Nacional:**
Consellers Regionals Catalunya Nord: Louis Alliot, Irina Kortanek, Marie-Thérèse Costa-Fesenbeck, Robert Morio, Evelynne Ruty, Jean-François Pardigon, France Jamet, Julien Sanchez, Hélène Zouroudis, Francis Cabanne.
Regidores a l'Ajuntament de Perpinyà: M. Louis Alliot, Clotilde Font-Gavaldà, Bruno Lemaire, Marie-Thérèse Costa-Fesenbeck, Xavier Baudry, Catherine Pujol, Mohamed Bellebou, Claudine Mizera-Fuentes, Jean-Claude Pinget, Anne-Marie Rappelin, Alexandre Bolo, Bénédicte Marchand.

Ahron Bregman:

“La propera guerra entre jueus i àrabs tindrà lloc dins les fronteres d’Israel”

L’optimisme d’Ahron Bregman (Israel, 1957) contrasta amb el de la majoria d’analistes del conflicte palestino-israelià. Antic oficial d’artilleria a les Forces de Defensa Israelianes i veterà de la guerra del Líban, Bregman afirma que l’ocupació (que considera una “taca negra a la història jueva”) caurà tard o d’hora pel seu propi pes, tot i les evidències en sentit contrari. Bregman es va negar a continuar servint a l’exèrcit amb l’esclat de la primera intifada; des d’aleshores, viu a Londres, des d’on investiga i denuncia les polítiques del seu país als territoris ocupats. El seu llibre ‘La ocupación’ (Crítica, 2014) aporta documents secrets inèdits que complementen un repàs crític de quatre dècades d’ocupació.

Anna Pazos
@annapazos

Parlem, primer, de la teva trajectòria. Què fa que un oficial de l’exèrcit d’Israel es negui a servir-lo?

Vaig servir durant sis anys a les Forces de Defensa Israelianes (FDI) i vaig participar al setge de Beirut durant la guerra del Líban de 1982. Uns anys més tard, estava viatjant per Katmandú i, en un quiosc, vaig veure una imatge que em va impactar, la d’un soldat israelià colpejant un palestí. Tot just començava la primera intifada. Llavors, vaig escriure una carta oberta al diari *Haaretz* demanant que s’atruessin les ofensives i vaig dir públicament que refusava servir als territoris ocupats. Va ser força escandalós: un oficial, veterà de la guerra de 1982, negant-se a servir... era molt inusual. És una decisió que comporta un gran aïllament.

El títol original del teu llibre és ‘Cursed victory’ (‘La victòria maleïda’). Què va suposar per Israel vèncer la guerra de 1967?

La victòria llampec de la guerra dels Sis Dies va ser un èxit malèit per a les persones israelianes. De sobte, de ser les desvalgudes i les víctimes que havien estat fins a l’any 1967, havien passat a ser les fortes, les ocupants. En aquell moment, se la

va anomenar una “victòria beneïda”, però jo hi oposo aquest altre concepte perquè el canvi de paradigma ha fet molt mal a la societat israeliana. A més, l’ha dividida entre els extremistes partidaris de l’annexió dels territoris ocupats i la gent com jo, l’esquerra liberal, crítica amb aquest colonialisme.

Sou minoria?

No som minoria absoluta, però estem cedint espai a un sector molt més conservador. A la societat israeliana, s’està produint un canvi massiu; el sector de centreesquerra es desplaça cap a la dreta, tant laica com religiosa. Això també es nota a l’exèrcit: a l’última guerra de Gaza, es podien veure oficials de les tropes d’infanteria amb quipà (casquet jueu). Un dels candidats al càrrec de cap de l’Estat Major de les FDI, de fet, és un colon religiós. Abans, als comandaments, hi predominaven els individus laics i progressistes dels quibuts.

Què comporta aquest canvi a l’exèrcit?

A les persones religioses dels assentaments, els motiva molt formar part de l’exèrcit, mentre que la gent d’esquerres, que

en el passat dominava les FDI, cada vegada és més reticent a servir als territoris ocupats. La influència creixent dels col·lectius de colons als alts càrrecs militars em preocupa perquè pot dificultar molt la solució dels dos estats. Si mai fos necessari evacuar els assentaments de Cisjordània, probablement, caldria desallotjar-los a la força. I si els soldats que ho han de fer són colons, es trobaran en un dilema terrible: triar entre ser lleials a l'exèrcit o ser lleials a les seves creences, particularment, que diuen que les terres on viuen no han de ser retornades als palestins.

Veus realista la possibilitat d'una retirada de Cisjordània i els alts del Golan tenint en compte com han anat les coses des de la marxa de Gaza el 2005?

Sí. Per posar fi a l'ocupació, calen dues coses. La primera és una intifada palestina massiva i pacífica. Crec que és un error llançar míssils o enviar suïcides a immolar-se a Tel Aviv. Però un aixecament no violent faria mal a Israel, perquè li faria perdre punts en la guerra mediàtica. Jo sé com funcionen les ments israelianes; prefereixen un altre alçament violent perquè saben com lluitar amb això, però no amb una mobilització multitudinària enregistrada per mitjans de tot el món. L'ocupació no només es combat amb pedres i armes, també amb l'opinió pública. L'altra cosa necessària és la pressió internacional, incloent-hi boicots a productes i serveis provinents dels territoris ocupats.

Sembla que la societat israeliana es va tornant immune a la crítica internacional.

Aquesta és la impressió que ha intentat donar d'ella mateixa i amb molt d'èxit. Diuen: "Ningú no ens obligarà a moure'ns"; però quan comencin a notar-ho a les butxaques, en el dia a dia, reaccionaran. Com qualsevol país del món, Israel es mou

sota pressió. Les retirades del Sinaí (1978) i de Gaza (2005), els acords d'Oslo (1993)... totes són conseqüències de la pressió internacional.

Tot i així, al teu llibre, insinues que la retirada de Gaza podria haver estat part d'una estratègia d'Ariel Sharon per aferrar-se a Cisjordània.

Jo crec que Sharon va veure molt clar que era massa difícil mantenir l'ocupació a la Franja. Hi havia 8.000 colons vivint entre 1,8 milions de palestins; cada vegada que un d'ells anava a Cisjordània, havien de tancar totes les carreteres. Des d'un punt de vista militar, tenia sentit marxar. I jo sostinc que va ser una decisió fantàstica, tot i la violència que es va desencadenar després. Retirant-se de Gaza, Israel va dir al món, simbòlicament, que marxar dels altres territoris ocupats també era possible. Estic segur que l'ocupació caurà pel seu propi pes. Això sí, Israel voldrà mantenir quatre grans blocs d'assentaments de Cisjordània a la frontera occidental.

A efectes pràctics, arran del bloqueig, l'ocupació sobre Gaza continua. Israel argumenta que és una qüestió de seguretat nacional deguda a l'amenaça de Hamàs. Com se surt d'aquesta situació?

La gent feliç no llança míssils als seus veïns. Si es trobés la manera de millorar les condicions a Gaza, els seus habitants no tindrien motius per atacar. Ara mateix, no tenen res a perdre. Hi ha dos milions de persones tancades en un espai molt petit. A la Franja, l'atur és enorme, no hi ha menjar. El primer que s'ha de fer és millorar les vides de la gent i, el més important, permetre la comunicació amb Cisjordània. Que puguin exportar i importar de Cisjordània, de Jordània, de l'Aràbia Saudita... Si poguessin moure's lliurement, viatjar fora de la Franja, tenir un port i un aeroport...

“

“La societat del meu país està girant massivament cap a la dreta”

“La influència creixent dels colons als alts càrrecs militars pot dificultar la solució dels dos estats”

”

FOTOGRAFIES:
ENRIC CATALÀ

“Una intifada pacífica i la pressió internacional faran caure l'ocupació”

“

El principal argument israelià és que, si obren les fronteres, es produirà un flux d'entrada d'armes.

Qualsevol decisió que prens a l'Orient Mitjà és un risc calculat. Si el que volen realment és que no s'importin armes, que col·loquin vigilants internacionals als avions que comprovin que no hi ha armament. Però no permetre l'entrada de material de construcció argumentant que s'utilitzarà per fer túnels és inacceptable. Pots seguir el recorregut del carregament i comprovar que va a escoles i hospitals. Òbviament, no es garanteix el seu ús correcte al 100%, però prohibir-ne l'entrada no té sentit. Durant l'última ofensiva, s'han destruït prop de 4.000 cases; és necessari reconstruir.

”

Estàs d'acord amb l'Alt Comissionat per als Drets Humans de l'ONU, que diu que s'han comès crims de guerra en aquesta última operació a Gaza?

La paraula crim de guerra és molt forta, no la vull fer servir sense estar-ne convençut. Però sí que he escrit articles denunciant el que va passar a Rafah. Allà, els israelians van implementar el que anomenen la *maniobra Hannibal*, segons la qual si un soldat israelià és segrestat, la resposta militar ha de ser massiva: bombardejos, enderrocaments, etc. Aquesta tàctica ja la utilitzàvem al Líban, però, allà, érem a camp obert. Rafah és

una de les àrees més poblades del món i les conseqüències van ser terribles, molta gent va morir. No sóc un expert i no sé dir si això és un crim de guerra, però crec que hauria de ser investigat per la comunitat internacional.

Esmentes la possibilitat d'una tercera intifada dins les fronteres d'Israel, que enfrontaria àrabs israelians i jueus. S'ha arribat a un punt d'inflexió?

L'explosió és inevitable. El 25% de la població, araboisraeliana, ha esdevingut un col·lectiu de segona. Només cal mirar les partides de pressupostos estatals i veure com es distribueixen. És cert que no serveixen a l'exèrcit, però és que, a Israel, el servei militar és un mecanisme d'integració social. Jo crec que els historiadors del futur veuran la llavor d'aquest conflicte en els fets de l'octubre de 2000, quan -durant la segona intifada- la policia va matar tretze àrabs israelians en una manifestació. No me'ls puc imaginar disparant contra gent de Tel Aviv, per exemple. Sempre dic a les israelianes que han d'aconseguir ja la solució dels dos estats i centrar-se en l'interior del país, perquè allà és on es produirà la propera guerra.

Encara creus possible la creació d'un Estat palestí tenint en compte la situació a Cisjordània? Assentaments i autòpis-

Algunes dates clau

Juny de 1967

La victòria d'Israel a la guerra dels Sis Dies contra Egipte, Jordània, l'Iraq i Síria deriva en l'ocupació de la Franja de Gaza, Cisjordània, el desert del Sinai i els alts del Golan, a més de l'annexió unilateral de Jerusalem Est.

Setembre de 1970

El rei Hussein de Jordània expulsa els insurgents palestins instal·lats al país i els obliga a fugir al Líban.

Octubre de 1973

La guerra del Yom Kipur acaba amb la derrota d'Egipte i Síria.

Març de 1979

Els Acords de Camp David marquen el primer període de pau entre Israel i Egipte. Inici de la retirada israeliana del Sinai ocupat.

Desembre de 1981

Annexió unilateral dels alts del Golan per part d'Israel. El Consell de Seguretat de l'ONU aprova la resolució 497, que declara la decisió "nul·la i sense valor".

Juny de 1982

Guerra al Líban. Israel envaeix el país per combatre les guerrilles de l'Organització per a l'Alliberament de Palestina (OAP). Matança al camp de refugiades de Sabra i Shatila. Derrota de l'OAP i inici de l'exili de Yasser Arafat a Tunísia.

Desembre de 1987

Una revolta espontània a la Franja de Gaza marca l'inici de la primera intifada. Neix Hamàs, Moviment de Resistència Islàmic.

Setembre de 1993

Firma dels Acords d'Oslo entre Isaac Rabin (primer ministre d'Israel) i Arafat (líder de l'OAP). Final definitiu de la primera intifada.

tes que trenquen la continuïtat territorial, control dels recursos aqüífers, la deriva conservadora de què parles...

Hi crec perquè és l'única solució. Ni uns ni altres voldrien conviure en un mateix país. En realitat, als israelians, els terroritza la perspectiva i l'explicació és molt senzilla. Entre el riu Jordà i el Mediterrani, ara mateix, hi ha deu milions de persones, de les quals sis milions són jueves. D'aquí 100 anys, que en termes històrics no és res, els àrabs passarien a ser la majoria. Israel tindria dues possibilitats: permetre que els àrabs votin, fet que els portaria a tenir un president palestí, o cloure'ls de la vida pública i convertir-se en un règim d'apartheid. Inclús Netanyahu ha admès que l'única solució és la creació de dos estats. El problema és que cap dirigent no vol que es produeixi durant el seu mandat.

També expliques que Israel va reforçar els grups islamistes de Gaza durant els anys previs a la primera intifada (1987-1991). Va ser una tàctica miop?

Van utilitzar la mateixa estratègia que els americans, que en aquell moment estaven armant els mujahidins de l'Afganistan en la lluita contra els soviètics. En aquella època, l'enemic d'Israel era l'Organització per a l'Alliberament de Palestina (OAP) i va voler castigar-la ajudant l'oposició, representada pels islamistes de Hamàs. Aleshores, semblaven un contrapès ideal pel nacionalisme laic de l'OAP. Després, com s'ha vist, això se'ls va tornar en contra. A l'última guerra a Gaza, Netanyahu hauria pogut derrocar Hamàs, però va voler mantenir-los al poder, perquè creuen que hi ha grups a la Franja, com la Jihad Islàmica, que suposen un perill encara més gran.

La mediació nord-americana sempre ha estat clau a les converses de pau. Però Obama sembla haver renunciat a dirigir cap negociació important i el rol del seu govern a l'últim conflicte a Gaza va ser força irrellevant. Estan canviant les relacions EUA-Israel?

A les administracions americanes no els agrada Netanyahu i no els entusiasma la idea de treballar amb ell per solucionar el conflicte. Jo crec que, mentre la deriva conservadora d'Israel avanci, els governs i el poble americans se'n distanciaran gradualment i adoptaran actituds més crítiques. Això seria positiu pel procés de pau, perquè ara són interlocutors massa propers a Israel i els àrabs no els veuen com a mediadors vàlids. I no ho són: al meu llibre, cito un document on l'exsecretària d'Estat nord-americana, Madeleine Albright, prometia a Netanyahu que tindria dret a vet sobre qualsevol proposta de pau dels EUA. És increïble!

Com afecta el tema palestino-israelià el conflicte que es viu actualment a Síria i l'Iraq?

La conseqüència principal és que distreu del conflicte entre Israel i Palestina i permet que el primer continuï construint assentaments, fent arrelar l'ocupació. A més, implica que Israel mantindrà els alts del Golan durant anys, perquè podrà argumentar que, amb el caos regnant a Síria, no té ningú a qui retornar-los. Recentment, el govern israelià ha aprovat uns pressupostos per millorar les infraestructures del Golan ocupat i eliminar les mines antigues que hi ha. És un senyal que té intenció de mantenir-lo per molt temps. ◀

La fi de l'ocupació és possible

El polític i exmilitar israelià Ahron Bregman explica que, al seu país, la paraula ocupació ('kibush', en hebreu) té molt mala premsa: ningú no es vol veure a si mateix com un ocupant. Per això va triar aquest títol pel seu últim llibre, que pretén ser un revulsiu per les consciències de les seves compatriotes. Bregman hi analitza la progressió qualitativa d'aquesta pràctica, que va néixer el 1967 amb l'eufòria generada arran de la victòria fulminant a la guerra dels Sis Dies: Israel va voler transmetre al món la idea que, sent com era una nació "vibrant, intel·lectual i aclaparadorament conscient del dolor de la història", seria capaç d'aplicar una mena d'"ocupació il·lustrada". Però una invasió es basa, per definició, en la por, la submissió i la violència i, com remarca Bergman, el cas israelià no és cap excepció.

No obstant això, l'autor combina aquesta visió crítica amb un optimisme pragmàtic: afirma que la fi de l'ocupació és possible, però que no s'aconseguirà gràcies a un gest magnànim d'Israel, sinó a base de pressió internacional i interna. Durant una visita a Barcelona a finals de setembre, va reiterar que l'única solució factible és la separació física de la població israeliana i palestina en dos estats independents: "Separar-se no està tan malament. Jo m'acabo de divorciar i em va genial", va afirmar. Així, a base de sentit de l'humor i coneixement de causa, Bregman intenta treure ferro a un conflicte que massa vegades s'ha qualificat d'irresoluble, quan la història ens demostra que cap *statu quo no es manté eternament.

Palestines miren una patrulla del soldat israelià en un carrer on el 23 de setembre de 2013 a Hebron, Cisjordània / LIOR MIZRAHI

Juliol de 1994

Arafat torna a Ramallah després de dècades d'exili per posar-se al capdavant de l'Autoritat Palestina, una organització semiestatal.

Novembre de 1995

Un jueu d'extrema dreta assassina Rabin durant un acte pel procés de pau a Tel Aviv.

Febrer de 1997

Benjamin Netanyahu, successor de Rabin, aprova la construcció d'una anella d'assentaments al voltant de Jerusalem Est, que aïlla la ciutat de la resta de Cisjordània.

Juliol de 2000

Fracàs de les converses de Camp David II entre Ehud Barak, Arafat i Bill Clinton pel desacord en l'estatus de Jerusalem i el dret al retorn de les refugiades palestines.

Setembre de 2000

Comença la segona intifada després que Ariel Sharon, aleshores líder de l'oposició, visiti la mesquita d'Al-Aqsa, lloc sagrat de l'Islam.

Agost de 2005

Retirada unilateral d'Israel de la Franja de Gaza i de quatre assentaments de Cisjordània.

Agost de 2014

Operació Marge Protector. Israel anuncia l'inici oficial de l'operació militar per bombardejar la Franja de Gaza, que va continuar amb la invasió terrestre. L'atac se salda amb més de 2.000 víctimes al bàndol palestí (la majoria civils) i 67 a l'israelià (la majoria militars).

Jornades de preparació per la mobilització del 28 de setembre de 2014 / LARA MAZAGATOS

La 'vaga de totes': un procés d'apoderament col·lectiu

La intenció és reapropiar-se d'una eilla de lluita, la vaga, que fins ara ha estat en mans d'una minoria masculina amb una situació de treball sovint privilegiada

No s'ha pogut convocar formalment perquè la coordinació amb les organitzacions sindicals ha estat més complexa del que s'esperava

Laura Arbiol i Sílvia Alberich
@vagadetotes

Sumen trobades a carrers, places i mercats. Aglutinen espais feministes i dones diverses. Configuren edats i experiències múltiples. Juntes, han decidit que el dia de la *vaga de totes* sigui el 22 d'octubre. La proposta pretén, sobretot, desbordar els clàssics patrons androcèntrics i, per tant, visibilitzar específicament les condicions de desigualtat que pateixen les dones -aturades, jubilades, treballadores de la llar, estudiants, precàries, mestresses de casa, autònomes, treballadores sexuals, migrants- i molta altra gent...

Hi ha dones que han treballat dotze hores diàries tota la vida, a casa seva i a d'altres cases; en arribar l'hora de retirar-se, però, els pertoca una prestació no contributiva miserable. Hi ha dones que han estat mirades amb obsenitat, han estat xiulades per homes bavoosos quan caminaven pels carrers, de dia i de nit. I les han deixat de mirar quan han envellit: no sols han deixat de ser objectes de desig, sinó que han deixat d'existir. Algunes mai no han estat mirades com a dones perquè anaven en cadira de rodes. O les han mirat com si fossin d'un altre planeta perquè han decidit transitar pels laberints del gènere.

Podrien dir-se Anna i Marta, es van quedar embarassades quan tenien vint anys i van haver de passar un *via crucis* d'interrogatoris psicòmèdics per poder interrompre un embaràs no desitjat. Ara que tenen 35 anys, quan volen ser mares amb la seva companya, no poden pagar el cost de la reproducció assis-

tida privada (la sanità pública no cobreix les dones solteres ni les parelles lesbianes).

Podria dir-se Maria. A la seva primera feina, va haver d'aguantar que el seu cap li digués "bonica" i li fes manyagues a la galta com a forma de salutació afectuosa. A la seva darrera feina, ha passat tres anys amb un contracte *d'obra i servei* i, quan l'han feta fora, no ha pogut reclamar cap mena d'indemnització.

Podria dir-se Sara. Va arribar fa cinc anys a l'Estat espanyol i, des d'aleshores, no ha fet altra cosa que treballar. Quan ha anat a tramitar els papers per obtenir la nacionalitat, resulta que tota la seva feina pertany a la categoria d'economia submergida, tot i que no sap ben bé en quin moment es va iniciar en l'art del submarinisme...

Podria dir-se Montse. Ha treballat anys amb dolors osteo-musculars crònics. Al CAP, es van fer un tip de donar-li ansiolítics pel que semblaven dolors imaginats. Després de vint anys bregant, ha aconseguit una incapacitat parcial.

Aquestes són només algunes de les històries de vida que moltes dones i les participants de la *vaga de totes* poden narrar. Tot i això, les discriminacions i les situacions patides no acostumen a quedar recollides en les reivindicacions clàssiques -les seves demandes i necessitats no són contemplades per molts dels moviments militants tradicionals- ni es veuen representades a través de les eines de contestació i d'oposició habituals, com ara la vaga general productiva. Estan fartes de dobles jornades maratonianes, de no poder decidir sobre els seus cossos, de la temporalitat i la parcialitat, de la clandestinitat i de l'oblit; estan fartes de veure com uns altres fan, desfan i decideixen per elles, fartes que les condemnen a una economia, una sanità, una ciutadania i una existència de segona. Per aquest motiu, han decidit recollir l'experiència d'una llarga història de resistències, sumar la seva potència i la seva capacitat de lluita i fer-se fortes juntes.

Fa anys que fan malabars per conciliar la vida personal, familiar i laboral; ho han sabut fer i se'n surten força bé. Fa segles que bussegen pel mercat negre i s'hi mouen amb perícia. Han creuat l'Atlàntic en una barca i han trobat xarxes solidàries que les han ajudat a sobreviure entre codis aliens. S'han llevat cada dia amb dolor i han batallat fins que han aconseguit que algú les cregui (perquè elles mai no han dubtat del seu dolor). Han trencat les barreres del gènere, han sortit al carrer amb les cames plenes de pèls, amb bigotis o amb perruca i han tornat una mirada desafiant a cada mirada de menyspreu. S'han ajuntat i han denunciat de manera col·lectiva i pública

el bavós, l'assetjador, l'explotador. Han protagonitzat desenes de vagues, han organitzat centenars de manifestacions, han batallat en mil revoltes.

Una vaga alternativa

Això és la *vaga de totes*: la consciència compartida que són protagonistes de les seves vides, que la seva força mou el món i que poden aturar-lo quan vulguin. És la reapropiació d'una eina de lluita, la vaga, que fins ara ha estat en mans d'una minoria masculina amb una situació de treball sovint privilegiada. És, també, la politització d'aquesta protesta més enllà de l'àmbit de l'economia; és, en definitiva, una forma de contestació feta a la mida i d'acord amb les necessitats, els desitjos i els ritmes de les seves participants.

La idea central és recuperar una forma alternativa de vaga que inclogui assalariades i no assalariades, jubilades, aturades, treballadores de la llar, treballadores submergides, treballadores sexuals, mestresses de casa, estudiants, camperoles, etcètera. I que inclogui -també- tots els àmbits de la vida quotidiana: vaga productiva, sí, però també vaga de cures, vaga de consum, vaga de transport... Un espai on tothom, al marge de la seva situació, pugui adherir-s'hi i expressar el seu malestar. Es tracta d'una mobilització liderada i convocada per les dones, però mixta, oberta a la participació de totes aquelles persones que no encaixen en un sistema capitalista, patriarcal, racista i capacitista.

Assajant noves formes d'organització

El procés de la *vaga de totes* ha anat madurant des del mes de març a través de trobades setmanals a l'espai Ca la Dona. A més, s'han convocat assemblees obertes (sovint en places públiques

i davant de mercats), s'ha participat en d'altres espais de lluita i s'ha treballat per una progressiva descentralització mitjançant la creació de grups motor o nodes locals.

El fet d'assajar per primera vegada una convocatòria de vaga fora dels patrons convencionals també ha comportat dificultats. Així, la primera jornada de lluita, el 22 d'octubre, no s'ha pogut convocar com una vaga formal perquè la coordinació amb les organitzacions sindicals ha estat més complexa del que s'esperava. No obstant això, l'assemblea ha optat per seguir el seu propi procés i continuar treballant per una convocatòria de vaga *legal* que inclogui l'àmbit productiu, però sense deixar de convocar jornades que mostrin la força de l'acció feminista per aturar el món.

Així doncs, el proper 22 d'octubre vol ser el tret de sortida que doni a conèixer el procés a moltes altres persones, les engresqui i contribueixi a estendre la vaga de totes més enllà de la ciutat de Barcelona i d'algunes localitats d'aquesta província (que és on s'ha centrat de moment). És, en definitiva, la continuació d'una lluita que acumula una llarga història d'acció i organització, una lluita protagonitzada per les dones i moltes altres persones habitualment excloses pels sistemes de dominació i opressió: la *vaga de totes* en pren el testimoni i convoca la primera jornada de les moltes que han de venir. ◀

Programa de la jornada

7h Aturem el món (accions descentralitzades al barris)
10:30h Esmorzar al MACBA
12h Vermut-sorpresa als Jardins de Gràcia
15h Dinar a la plaça de Catalunya
19h Manifestació a la plaça de Catalunya

Pancarta de la 'vaga de totes' durant la manifestació anticapitalista de l'1 de maig de 2014 / LARA MAZAGATOS

Dones i 'crisi', les dades:

Carme Alemany

1. Més discriminació als llocs de treball:

- Més contractes a temps parcial: 24% de dones, 6% d'homes.
- Salaris inferiors als homes: un 24% menys de mitjana, malgrat tenir un nivell d'estudis superior al dels homes en totes les categories professionals.
- Més discriminació salarial en les categories més qualificades.
- Només el 14% dels llocs de comandament són ocupats per dones.
- Un 15,5% de les dones assalariades cobren el salari mínim; entre els homes, un 6%.
- Concentració a les categories i els sectors amb condicions més precàries i salaris més baixos.

2. Increment del treball de cura:

- Les retallades dels serveis públics han provocat que les dones assumeixin més treballs de cura, ateses les dificultats de repartir aquestes tasques amb els homes.
- Les dones dediquen més de quatre hores diàries al treball domèstic i de cura; els homes, la meitat.
- El 97% de les dones no treballen fora de la llar per tenir cura de la mainada o de persones dependents.
- El 55% de les dones que treballen a temps parcial ho fan per manca de serveis públics d'atenció i cura o bé perquè no poden pagar-los.

3. Augment del risc de pobresa:

- Més treball precari: les dones representen el 77% de les persones que cobren un sou inferior al salari mínim.
- Més risc de pobresa a les llars unipersonals formades per dones.
- Més dificultats per trobar feina remunerada, especialment entre les dones amb baixa qualificació.
- Increment de les dones en situació d'atur de llarga durada i sense recursos propis.
- Increment del nombre de dones en situacions de precarietat.

4. Empitjorament de l'estat de salut:

- Les inseguretats creades per la marginació, la precarietat i l'exclusió social han incidit en un increment notable de les malalties psicosomàtiques.
- L'allargament de les llistes d'espera i la disminució de la durada de les estades hospitalàries han incrementat el treball de cura i han agreujat el cansament, l'estat d'estrès, etcètera.

FONT: 'Mujeres y Hombres en España' (2013) de l'Institut Nacional d'Estadística espanyol

Els morts que vos mateu gaudeixen de bona salut

Ernesto Castro
Filòsof
@ernest_castro

Segons l'economista Douglass North, el desafiament que Karl Polanyi presenta davant la nova escola d'història econòmica consisteix a afirmar que els mercats només han estat el principal mecanisme d'assignació de recursos durant un marge de temps i d'espai que (si volen) es limita al segle XIX britànic. A parer de Polanyi, les "formes de transacció dominants" anteriors i posteriors a aquesta data són la reciprocitat (l'economia del do socialment obligatori) i la redistribució (l'economia dirigida pels serveis estatals). Aquesta hipòtesi té l'avantatge de coincidir amb la noció marxiana de formació econòmica precapitalista i també amb les crítiques que plantejaven alguns antropòlegs (Louis Dumont), historiadors (Moses Finley) i psicòlegs (Dan Ariely) als pressupostos intencionals que farien de l'*homo oeconomicus* dels economistes neoclàssics un referent de conducta universal. Els models de mercat que Polanyi estudia (el circuit Kula a les illes Trobriand i l'intercanvi en la Babilònia de Hammurabi) no tenien un sistema de fluctuació de preus segons l'oferta i la demanda perquè el risc d'obtenir beneficis o pèrdues gràcies a la transacció econòmica estava limitat per acords socials previs. Per aquest motiu, el fetitxe del comerç s'hauria d'explicar apel·lant a criteris diferents de la maximització purament crematística.

Per a North, la nova escola d'història econòmica pot explicar la persistència de la redistribució i de la reciprocitat (fins i tot al segle XIX) apel·lant als costos de transacció que comporta estipular drets de propietat ben definits, sinònim de privats i sagrats, condició de possibilitat per a un mercat on els preus fluctuen. Aquesta explicació en termes de cost-benefici no és sinó l'extensió al conjunt de la societat de les idees de Ronald Coase sobre la naturalesa de l'empresa. Segons Coase, aquesta no s'organitza segons criteris purament capitalistes, ja que, en ella, el poder té valor però gairebé mai no té preu: una secretària no pot comprar el lloc de comandament al seu cap amb els diners amb què compra la roba a H&M per la senzilla raó que, com diu l'oncle d'Spiderman, un gran poder comporta una gran responsabilitat. I s'entén per responsabilitat una informació confidencial o un *savoir faire* la transmissió a la secretària del qual suposa més costos que beneficis.

Aquesta seria la reconstrucció racional del motiu pel qual la divisió del treball i la promoció a certs càrrecs dins de les

Gran part de les infraestructures que van facilitar l'arribada del capitalisme es van construir en un moment econòmic inadequat

empreses responen a una lògica feudal o patriarcal, basada en l'honra de la dona, la lleialtat del vassall i la virtut del *princeps*. És la mateixa raó per la qual la reciprocitat i la redistribució han estat formes de transacció dominants durant tant de temps, afirma North: perquè és més barat mantenir certs equilibris socials, garants del caràcter previsible de l'intercanvi econòmic, que introduir el *cash nexus* com a única forma d'informar i negociar sobre les seves condicions.

El problema d'aquesta proposta és que la transició a l'economia de mercat de bona part del planeta no es pot explicar com una millora gradual de condicions tecnològiques que faciliten la coordinació entre agents econòmics, que a més abarateixen la negociació de l'intercanvi un cop informades ambdues parts sobre l'oferta i la demanda realment existents. Per contra, gran part de les infraestructures que van facilitar l'arribada del capitalisme es van construir en un moment econòmicament inadequat, quan encara estaven molt lluny de ser inversions rendibles. Per aquest motiu, van ser efectuades per l'Estat:

perquè ningú amb seny arriscaria el seu propi capital en una empresa tan ruïnosa com l'imperialisme occidental o els ferrocarrils americans. Llevat que hom faci el càlcul a llarg termini, moment en què l'anàlisi cost-benefici deixa de funcionar com a guia per a l'acció atomitzada pròpia dels agents del mercat: qui carrega amb els costos de l'enlairament capitalista no és la mateixa persona (o classe social) que percep els beneficis, com demostra la necessària intervenció *manu militari* de l'Estat. El capitalisme, segons la nova escola d'història econòmica, no hauria d'haver sorgit llavors. Pots ser mai. ◀

MANUEL CLAVERO

Superar friccions per estar al servei del poble

Cristian Cortes

Militant de la Coordinadora Obrera Sindical i de l'Esquerra Independentista
@CCEstebanell

ROSER PINEDA

El patriotisme de l'Esquerra Independentista no és simbòlic. És valent, crític i capaç d'assenyalar les nostres pròpies misèries. No ens podem amagar sota símbols i banderes per guanyar

Caldrà estar preparades per reaccionar davant la censura i la repressió d'una oligarquia que serà antiindependentista fins que faltin cinc minuts per ser independents. Necessitarem molt suport mutu

A la gent de l'Esquerra Independentista (EI) ens agrada massa discutir-nos, fins i tot maltractar-nos; així doncs, perdoneu si em llegiu. Com a moviment, som una eina massa útil per autodestruir-nos, ja que podem encaminar el país cap a la defensa del poble i la classe treballadora. El 9-N pot ser una simple enquesta de només una regió dels Països Catalans amb intents de les classes oligarques de cooptar el procés cap a una Transacció 2.0 i tapar l'atenció als problemes socials amb la confrontació nacional. Però l'enorme potencial de ruptura de l'alliberament nacional no esborra les lluites socials ni tampoc homogeneïtza el discurs. Identificar independència amb conservadorisme, regionalisme o corrupció ens perjudica. És clar que la independència del Principat no serà perfecta ni utòpica. Serà un procés dur, traumàtic i que comportarà acceptar contradiccions, però no ens passem de *quisquilloso* ortodox dicotòmic.

La misèria de societat que patim ens trastoca com a Esquerra Independentista i el resultat, per a cada militant i activista, és complex. És normal desorientar-se, que els esquemes fallin o veure la gent més propera com a enemiga. Aquest país ha canviat molt en cinc anys i la cosa s'accelera. La possibilitat de canvis d'arrel depèn de la nostra inexcusable presència, per tant, autoimmunitzem-nos i preguntem abans de disparar exabruptes contra companys possibles.

El patriotisme que sustenta l'Esquerra Independentista no és simbòlic ni, per ara, massiu. És un patriotisme valent, crític i capaç d'assenyalar les nostres pròpies misèries. No ens podem amagar sota símbols i banderes per guanyar. Aquells que rebutgen banderes o que no deixaran de sentir-se espanyols també compten per a nosaltres. Per construir un moviment que s'enfronti a les coercions de l'Estat no es tracta de ser el més i el millor català. A aquest patriotisme en construcció li tocarà denunciar el patrioterisme de certs actors ama-

gats sota el paraigua d'estelada i nacionalisme català. Hem d'apropar-nos a la realitat econòmica denunciant les elits que se n'aprofiten i evitant la sacralització de símbols abstractes. Molts volem un país on sigui legal cremar la pròpia bandera (encara que fos l'estelada) i sense por, perquè l'alliberament del poble català continuarà per moltes estelades que cremin, ja que l'important és continuar lluitant pel socialisme, el feminisme i els Països Catalans.

Tanmateix, no veig la independència propera. Ni tan sols sé si és preferible tenir-la el 2015. Crec que el conflicte s'enquistarà abans de resoldre's perquè l'Estat espanyol encara és prou fort per resistir la nostra ofensiva emancipadora. Aquest procés necessitarà anys de perseverança i resistència del poble. L'obtenció d'un nou Estat ràpid i fàcil pot venir d'un calculat acord entre elits i el nostre objectiu és destruir el model actual acumulant forces i enfortir l'organització popular per vèncer l'Estat.

Per tant, caldrà estar preparades per reaccionar davant la censura i la repressió d'una oligarquia que serà antiindependentista fins que faltin cinc minuts per ser independents. Necessitarem molt de suport mutu; la solidaritat és la nostra millor arma. Parlem amb tothom entenent sempre que és normal que esorgeixin desacords. Caldrà paciència i tolerància per combatre actituds nocives, però no confonguem la destrucció d'elements *econòmics i psicosocials* de cada militant amb la destrucció de la persona. No els fem la feina. Les crítiques han de ser proactives, inclusives i comprensives. Serà la integració ordenada de les divergències la que ens donarà l'hegemonia que prediquem.

I passi el que passi, continuarem lluitant. Ens equivocarem mil vegades, però continuarem perquè defensem allò que ens pertany: viure millor. Estem massa cansades de malviure precàries per rendir-nos i és imprescindible estar al servei del poble, encara que sigui per criticar-lo. 4

22
El Tribunal d'Estrasburg reprovava l'obligatorietat de l'assignatura de religió a Turquia

24
El govern egipci usa l'alliberament de presoners polítics com a arma de negociació amb països com els EUA

El dia que Ayotzinapa va donar la volta al món

La desaparició de 43 aspirants a mestres rurals en mans de policies municipals desferma la indignació popular a l'Estat de Guerrero

Joves 'normalistes' ocupen l'autopista del Sol per reclamar l'aparició dels 43 companys desapareguts / FRAN RICHART

Fran Richart
Ciutat de Mèxic
@maskoni2

Mèxic tem que es compleixin els pitjors auguris sobre el destí de les 43 estudiants de l'escola Raúl Isidro Burgos de la comunitat d'Ayotzinapa, a l'Estat de Guerrero. Ja fa gairebé dues setmanes que les joves van desaparèixer, de nit, després de ser capturades i transportades per diverses patrulles de la policia municipal d'Iguala.

Aquella tarda del 26 de setembre, desenes de joves aspirants a mestres rurals (també anomenades *normalistes*), es van traslladar a Iguala, a uns 100 quilòmetres de la seva escola, per agafar diversos autobusos. Es dirigien a Chilpancingo, capital de l'Estat, des d'on havien d'anar a diversos poblets a donar classes. "Vam anar a l'estació d'autobusos a agafar-ne tres per poder viatjar i fer les nostres pràctiques", diu Uriel Alonso Solís, membre del Comitè Estudiantil d'Ayotzinapa i portaveu de l'escola. Segons explica el jove, prèviament, havien parlat amb els responsables de les empreses d'autobusos.

Poc després de sortir de l'estació, diverses patrulles de policies municipals els van començar a seguir i, de cop i volta, van obrir foc contra ells. A partir d'aquell moment, va començar el malson dels *normalistes*, que anteriorment ja havien patit la repressió per part del governador de l'Estat, Ángel Aguirre. El desembre de 2012, dos alumnes de la mateixa escola van resultar morts a trets en un protesta a Chilpancingo.

Després dels primers trets, alguns joves van baixar dels autobusos. "Ells ens disparaven i nosaltres responíem amb pedres", relata Alonso Solís. Algunes estudiants romanien amagades sota els seients de l'autobús, altres fugien i un petit contingent

intentava apartar una patrulla que els havia barrat el pas. Allà es va produir el primer mort, d'un tret al cap. "Vam trucar una ambulància, però, quan va venir i va veure el panorama, va intentar marxar; nosaltres els vam demanar que s'endugessin el company, que no parava de sagnar. Ho van fer i van sortir escopetejats. Més de 25 companys ens vam amagar entre els autobusos, mentre no paraven de disparar-nos".

"Quan la situació es va tranquil·litzar, el comandant de la policia es va acostar i ens va dir que calia dialogar; recordo que portava una arma llarga i li vam dir, 'per què ens apuntes?', nosaltres no portem armes, som estudiants". Els *normalistes* li van explicar que tenien un company que patia dels pulmons i que s'estava ofegant. La policia va agafar el noi i se'l va endur amb una patrulla. Llavors, les estudiants, amagades entre els busos, van demanar a la policia que abaixés les armes; els agents van començar a recollir els casquets i a encaputxar-se. "Bé, cabrons, si no voleu parlar, anirem per vosaltres", recorda Uriel que va dir el cap de la policia. Algunes companyes que havien viatjat en un altre autobús estaven estirades bocaterrosa. La policia va fer pujar prop de 30 detingudes a tres patrulles i se'n va anar.

Llavors, algunes *normalistes* van sortir dels amagatalls i van començar a fotografiar les evidències: els vehicles trotejats, la sang als passadissos del bus, alguns casquets. Va arribar la premsa i els *normalistes*, encara amb la por al cos, van començar a parlar-hi. Just llavors, van començar a arribar cotxes particulars mentre un home encaputxat disparava, primer enlaire

Les joves van patir un atac de policies i sicaris quan viatjaven cap a les zones rurals on havien d'impartir classes

Algunes de les afectades van sortir dels amagatalls i van començar a fotografiar les evidències

tes i van acabar desembocant en importants guerrilles comunistes als anys seixanta.

De l'escola d'Ayotzinapa, que gairebé té 80 anys, van sorgir els mítics guerrillers i professors Lucio Cabañas i Génao Vázquez Rojas. Només cal visitar l'escola per adonar-se d'aquest passat: murals de Lenin, Karl Marx, Che Guevara, el mateix Cabañas o l'Exèrcit Zapatista d'Alliberament Nacional. Els *normalistes* han mantingut aquesta tradició combativa, que s'ha fet sentir ara que les setze escoles que queden a la República es troben en risc de desaparèixer. És per això, també, que duen a termes accions contundents, com l'expropiació d'autobusos per poder moure's per la serra, o altres accions similars que incomoden el poder local.

Però, el focus d'aquesta història tràgica -que probablement s'afegirà al llarg llistat de matances que acumula Mèxic, com les d'Acteal, El Charco o Aguas Blancas- recau plenament sobre les autoritats. L'alcalde d'Iguala (del centreesquerrà Partit de la Revolució Democràtica) i el director de Seguretat Pública van desaparèixer el dia següent, fet que suggeria la seva col·lusió amb el càrtel Guerreros Unidos. Aquest grup de narcotraficants va néixer el 2009, arran de la mort del capo Arturo Beltrán Leyva (*Jefe de Jefes*), que controlava el corredor de la droga que va d'Acapulco (Guerrero) fins a la Ciutat de Mèxic. La mort del mafiós va suposar l'atomització del càrtel dels germans Beltrán Leyva en diferents grups que es van disputar el territori. L'esposa de l'alcalde, María de los Angeles, és germana de diversos membres del càrtel.

De les 34 detencions que s'han produït pels fets d'Iguala, 22 són de policies locals i la resta de sicaris. Aquests últims van assegurar que la decisió de fer desaparèixer els nois va ser de l'alcalde i d'*El Choki*, un suposat criminal dels Guerreros Unidos, que va executar l'operació. A través d'aquestes confessions, la Procuradoria General de Justícia va arribar a les nou fosses que s'han trobat a les immediacions d'Iguala, d'on van extreure 28 cossos calcinats. El prestigiós Equip Argentí d'Antropologia Forense s'està encarregant, per petició de familiars dels desapareguts, de l'anàlisi d'identitat de les restes.

De les 34 detencions que s'han produït pels fets d'Iguala, 22 són de policies locals i la resta de sicaris. Aquests últims van assegurar que complien ordres de l'alcalde i d'un membre dels Guerreros Unidos

Tot i que les raons que hi ha darrere la desaparició dels 43 estudiants són encara incertes, la realitat és que els normalistes han estat criminalitzats per part dels mitjans de comunicació, mentre que la impunitat és el pa de cada dia a l'estat de Guerrero, el més pobre i violent del país. La confluència d'aquests elements, sumada al fet que Iguala és un bastió reconegut de *narcos*, va crear la percepció que la mort o desaparició d'aquests joves no tindria conseqüències. Es van equivocar. Ara, el clam popular està centrat, no sols a trobar els normalistes: també en aconseguir que dimiteixi el governador del PRD, Àngel Aguirre. No són pocs els periodistes que opinen que Aguirre coneixia perfectament la situació a Iguala i els pactes entre el poder polític local i estatal amb el narcotràfic. A les valls de la localitat, se sospita que hi ha centenars de cadàvers de persones assassinades pels Guerreros Unidos enterrats. Aquest grup ha actuat impunement durant els darrers quatre anys.

Enmig d'aquesta misèria, les famílies són qui ha demostrat tenir més fortalesa. Com la Berta, que és la mare d'un dels joves morts: "Van matar el meu fill, però m'han deixat tots els demés (estudiants) per lluitar per ells. Si el meu fill no es va rajar, jo tampoc". 4

i després contra les joves: "Van córrer i jo em vaig amargar en un solar; érem cinc companys; vam estar cinc hores amagats", explica el testimoni.

Els fets que narra Uriel van succeir la nit del 26 al 27 de setembre en ple centre urbà d'Iguala, la tercera ciutat de l'Estat de Guerrero, habitada per prop de 140.000 persones. Vora les cinc del matí, diversos joves van anar a declarar a la fiscalia local, on hi havia policies municipals, que van assegurar que no havien arrestat ningú. "Quan va dir això, el primer pensament que em va venir al cap era que els havien *desaparegut*", finalitza Alonso Solís. En total, les joves desaparegudes són 43.

Hores després, al matí, en un dels carrers de la ciutat, va aparèixer un jove *normalista* amb la cara escorxada. Li havien arrencat la pell de la cara, se li podia veure el crani i li faltaven els dos ulls. El seu nom era Julio César Mondragón i, juntament amb Daniel Solís i Julio César Nava Ramírez, va ser una de les tres víctimes de l'atac de la policia municipal, que va actuar conjuntament amb sicaris del grup de narcotraficants Guerreros Unidos.

El rerefons de la massacre

"Per què es van acarnissar tant amb ells?", es pregunta Berta Nava Martínez, mare d'un dels normalistes morts. Per ara, hi ha múltiples teories sobre les raons de l'atac al contingent d'estudiants, que tenen un mitjana d'edat d'entre 17 i 22 anys. Però, primer, cal entrar en context. Les escoles normalistes són l'última anella de l'educació rural al país. Les *normals* són institucions fundades a finals dels anys 20. El seu objectiu era formar docents capaces d'ensenyar a la mainada de les comunitats més remotes i, generalment, marginades. Sota el president Lázaro Cárdenas, que va governar del 1934 al 1940, aquests centres educatius es van impregnar de valors marxis-

La mare d'un dels joves 'normalistes' desapareguts enganxa una foto del seu fill a la taquilla d'una autopista ocupada per manifestants / FRAN RICHART

L'educació religiosa, eina d'assimilació

Una sentència del Tribunal d'Estrasburg reprova l'obligatorietat d'aquesta matèria a Turquia

Concentració del 2013 pels drets dels alevites a Kadiköy (Istanbul) / ARXIU

Marc Saurina
Ankara (Turquia)
@marc_saurina

Aquesta imposició inculca “una nova identitat a l'alumnat amb l'ajuda de l'aparell estatal”, afirma el president de la Federació Alevi-Bektashi

Només els col·lectius cristians i jueus, que representen un percentatge molt baix de la població del país, poden demanar l'exempció

El mes de setembre, el Tribunal Europeu de Drets Humans va dictar sentència d'un cas obert el 2011 per catorze persones turques contràries a l'ensenyança obligatòria de religió al sistema educatiu turc. El tribunal va exigir al govern d'Ankara que reformés el sistema educatiu per respectar el dret a l'exempció i que revisés els continguts de la matèria per assegurar la imparcialitat estatal en els assumptes religiosos. La sentència ha estat durament criticada pel govern i el seu president, Recep Tayyip Erdogan i ha reobert un debat públic continuat sobre el model d'ensenyament a les escoles, amb crítiques a la instrucció ideològica i religiosa de l'alumnat en un país constitucionalment laic.

Entre els grups que han capitanejat la denúncia, trobem la comunitat alevita, de creença sincrètica, que combina elements de la sunna, del xiisme i del sufisme. Aquesta minoria considera que l'assignatura és una imposició i un menyspreu de l'Estat cap a la seva identitat cultural i religiosa, a més d'una eina d'assimilació. Si bé el govern del partit AKP sempre ha defensat que l'assignatura no versa al voltant d'una sola religió, sinó que és una matèria que aborda els beneficis de les religions i la moral per a la bona convivència social, la realitat és diferent. Gran part dels continguts de l'assignatura són sobre la sunna, la branca de l'islam majoritària a Turquia. La matèria de religió, anomenada Cultura religiosa i saber moral, s'ensenya a l'últim curs de cicle inicial, durant els quatre anys de cicle mitjà i al llarg dels quatre anys que dura la secundària. És obligatòria als exàmens d'accés a la universitat. D'aquesta manera, les famílies de creences diverses, atees i agnòstiques veuen com la seva descendència és instruïda sota la idea que totes les compatriotes són musulmanes i sunnites.

“L'assignatura obligatòria de religió altera i danya les diferents identitats religioses. Imposa una nova identitat a l'alumnat amb l'ajuda de l'aparell estatal”, afirma Fevzi Gümü, presi-

dent de la Federació Alevi-Bektashi. Mantenir un perfil propi, a més de resultar difícil per l'alumnat, pot comportar greus problemes d'exclusió social... i també laboral, en el futur. Alevites i kurdes (tant sunnites com alevites) fa temps que denuncien la discriminació que pateixen a l'hora d'opositar al funcionariat. El cognom o la procedència sovint permeten identificar la identitat ètnica, cultural o religiosa de les candidates, que acaben intentant ocultar-la en públic.

Antidot contra el comunisme

Amb la fundació de la República de Turquia, el 1924, el control de la religió per part de l'Estat va esdevenir una prioritat. A més de fundar el Ministeri d'Assumptes Religiosos per controlar tota l'activitat de mesquites, imams i muftis, es va prohibir qualsevol tipus d'ensenyament religiós, que, tot i així, es va mantenir de manera clandestina. Amb l'entrada del país a un sistema pluripartidista, el 1945, es van viure els primers símptomes de relació d'aquesta política i es va instaurar una assignatura optativa en horari extraescolar. No va ser fins al 1980 que, després d'un cop d'estat, el Consell Nacional de Seguretat de l'exèrcit va traçar una nova línia ideològica que marcaria el futur de Turquia en donar prioritat a la identitat turca i musulmana sunnita com a antidot contra l'ascens de grups d'esquerres i comunistes. Dos anys després, l'obligatorietat de l'assignatura de religió es va incorporar a l'article 24 de la Constitució, tot i que entrava en clar conflicte amb l'article 2, segons el qual Turquia “és un Estat de dret democràtic, laic i social”.

Només els col·lectius cristians i jueus, que representen un percentatge molt baix de la població turca (prop de 100.000 persones d'un total estimat de 81 milions), poden demanar l'exempció de l'assignatura de religió. Això es deu al fet que el Tractat de Lausana de 1923, signat entre Turquia i les nacions

Acte de protesta davant del Ministeri d'Educació organitzat per les diferents associacions alevites d'Ankara, després de la sentència del Tribunal d'Estrasburg / ZOKAN ARSLAN

aliades de la Primera Guerra Mundial, obligava el nou país a reconèixer ambdues minories. La resta de comunitats ètniques i religioses, en canvi, es veuen obligades a cursar aquests estudis. Entre elles, trobem entre deu i vint milions d'alevites (sense cens específic, ja que la seva identitat no és reconeguda), més de 300.000 xiïtes i totes aquelles famílies que es consideren atees o, simplement, no volen que la seva mainada rebí una educació religiosa.

Des de l'arribada al poder del Partit del Desenvolupament i la Justícia (AKP en turc), esdevinguda el 2002, el pressupost del Ministeri d'Assumptes Religiosos ha augmentat de manera exponencial. La matèria escolar de religió ha pres més protagonisme. I la sentència recent és el reflex de més d'una dècada de protestes per part de la ciutadania turca. El 2004, Hasan Zengin va ser el primer ciutadà que va recórrer al Tribunal Europeu, després de tot tipus de tràmits judicials al país, perquè la seva filla Eylem no hagués de cursar l'assignatura de religió. La sentència, de 2007 i molt similar a l'actual, obligava el govern turc a permetre el dret a l'exempció o a reformar el plantejament de la matèria. Turquia es va comprometre a tenir en compte el veredict de cara a la nova Constitució que s'estava redactant. Des de llavors, no hi ha hagut cap modificació substancial, amb l'excepció de la incorporació del nom de figures sufis importants per l'alevisme a un dels temes dels llibres de secundària.

Malgrat els arguments esgrimits per l'AKP sobre el caràcter multiconfessional de l'assignatura, la majoria dels temes dels llibres de text se centren en la sunna musulmana i només dediquen un capítol a la resta de religions. Als temaris dels cursos de quart, cinquè i sisè, per exemple, no s'esmenten cultes diferents a l'islam. De la mateixa manera, cap dels llibres no utilitza expressions com "segons l'islam" o "segons l'Alcorà", sinó que s'escriu: "Segons la nostra religió" o "segons el nostre profeta". Al llibre de setè curs, s'hi pot trobar la següent afirmació: "La principal font a la qual acudeixen les persones per aprendre la fe és l'Alcorà". També s'han documentat casos d'alumnes que han de memoritzar aleies de l'Alcorà. Els llibres fan referència

a l'ateisme, però en termes poc equidistants. Per exemple, els llibres de text de novè curs defineixen l'ateu com "aquell que es comporta com si Déu no existís".

Reformes partidistes

L'AKP va dedicar els primers anys de govern a reformar aspectes deficitaris del marc legislatiu turc que violaven els drets bàsics de la ciutadania, com la prohibició de dur vel a les universitats. Però mai no ha atès les peticions de la comunitat alevita, que reclama els drets derivats del caràcter laic de la república, recollits constitucionalment. Ben al contrari, l'AKP ha fet servir totes les eines d'Estat al seu abast per potenciar la idea d'una Turquia musulmana i sunnita.

Quina efectivitat tindrà la nova sentència del Tribunal d'Estrasburg? Possiblement cap. Quan, el 2008, un grup de fiscals de l'Estat turc va iniciar un procés per il·legalitzar l'AKP al·legant que feia un ús de la religió prohibit per la Constitució, el partit del president va recórrer al Tribunal d'Estrasburg i va guanyar el cas. Llavors, Erdogan va assegurar en públic que les decisions del tribunal estaven per damunt de qualsevol constitució nacional. Ara, però, ha declarat que la decisió judicial és un greu error i ha defensat que, sense aquesta assignatura, la joventut es veuria abocada a les drogues i a l'alcohol. Més enllà de la sentència, Erdogan va lamentar que no es discutís l'obligatorietat d'assignatures com la física o la química i que sempre es qüestionés una matèria tan essencial com la de religió. De nou, va provocar una allau de protestes a les xarxes socials.

En opinió de Fevzi Gümü, el govern continuarà sense escoltar les recomanacions del tribunal. "Després de la primera sentència de 2007, vam haver de demanar al Consell d'Europa que investigués el govern turc perquè no havia complert el text de la sentència", explicava en declaracions a la *DIRECTA*. "Ara toca aconseguir que la nova sentència es mantingui com a tema d'actualitat perquè el govern es vegi forçat a canviar el sistema i ens ofereixi el dret d'exempció. Farem boicots i actes de protesta a Istanbul i Ankara cada setmana. En un país normal i democràtic, les sentències del Tribunal d'Estrasburg són escoltades; a Turquia, no".

La religió de l'islam sunnita ha anat guanyant presència a l'esfera pública els darrers anys. Després de la dècada dels 80, l'exèrcit turc es va reorientar per formar una nova generació que se sentís tant turca com musulmana. Això ha donat pas a una societat que, majoritàriament, veu la identitat sunnita com un aspecte fonamental i indiscutible del país i exclou tota persona que no adopti el mateix discurs. La comunitat alevita han estat denunciant el problema des de llavors i veu l'AKP com una extensió de l'ordre neoliberal que es va acabar imposant després del cop d'estat de 1980. ◀

La majoria dels temes dels llibres de text se centren en la sunna musulmana i només dediquen un capítol a la resta de les religions

El partit del govern mai no ha atès les peticions de la comunitat alevita, que reclama els drets derivats del caràcter laic de la república

Nou dèspota, velles pràctiques

El govern egipci usa l'alliberament de preses de consciència com a carta política i ignora la vaga de fam massiva empresa per gairebé 150 arrestades

Cossos de les víctimes de la massacre de Rabaa del 15 d'agost de 2014 / ABDALLAH DALSH

Marc Almodóvar
Barcelona
@egiptebarricada

El febrer de 2009, el raïs Hosni Mubàrak va voler fer un regal al nou cap de la Casa Blanca, Barak Obama, nomenat recentment. Un present de bona voluntat que havia de precedir la visita del president egipci a Washington. El regal: l'alliberament de l'opositor polític Aiman Nour, l'únic egipci que havia gosat plantar cara al dictador en unes eleccions el 2005 i que, precisament per això, complia una vergonyosa condemna a la presó. Magnanimitat dictatorial; en definitiva, un comportament clàssic de dèspota. Cinc anys després i amb una revolució popular pel mig, sembla que les maneres no han canviat gaire al delta del Nil.

Recentment, Egipte ha decidit alliberar dos reconeguts activistes que estaven engarjolats, coincidint amb l'apropament diplomàtic entre Washington i el Caire provocat per la creuada occidental contra Estat Islàmic (EI) a l'Iraq i Síria. Coincidint amb la visita del president Abdel Fattah al-Sisi a l'Assemblea General de les Nacions Unides i pocs dies abans de reunir-se amb Obama, un jutge d'Alexandria va decidir suspendre, el 21 de setembre, la pena de sis mesos de presó i 7.000 dòlars de multa imposada a la popular activista Mahienour el-Masry, membre del grup Socialistes Revolucionaris. Mahienour havia estat condemnada per trencar la draconiana llei de manifestacions. Aquell mateix dia, *The New York Times* va publicar una entrevista on el president i militar egipci demanava que els EUA els lliuressin els helicòpters *Apatxe* promesos mesos enrere. Al-Sisi va obtenir el compromís poc després. Una setmana abans, el 15 d'octubre, s'havia produït un episodi similar. Dos dies després que el secretari d'Estat del govern Obama, John Kerry, visités el Caire, la justícia egípcia va ordenar l'alliberament de tres activistes. Entre ells, hi havia el popular Allah Abd el Fatah, condemnat a quinze anys de presó per haver trencat, també, la llei de manifestacions.

Durant la trobada, Kerry havia promès vuit avions de guerra a les forces armades egípcies "per a la lluita contra el terrorisme", però també havia fet esment de la incomoditat que sentia l'administració Obama per les vagues de fam de les presoneres de consciència egípcies, entre les quals hi havia Mahienour i Abd el Fatah. La campanya Llibertat pels valents, que reclama l'alliberament de les preses de consciència, va anunciar, a principis d'octubre, que hi havia 153 persones en vaga de fam arreu del país. 144 d'aquestes eren preses, algunes en situació de risc. Entre els casos més greus, trobem el de Mohamed Soltan.

Vomitant sang i amb hemorràgies internes, el pres Soltan va ser transferit a l'hospital cairota de Kasr el-Aini el 7 d'octubre. La seva situació és crítica. El mes de setembre, un metge li va pronosticar dos mesos de vida. El seu judici, endarrerit repetidament malgrat les crides humanitàries, va tornar a ser ajornat l'11 d'octubre. Soltan manté una vaga de fam des del 26 de gener: més de 250 dies sense ingerir aliments per denunciar allò que considera un encarcerament injust. Soltan va ser detingut arbitràriament el 25 d'agost de 2013 a casa seva, quan la policia va assaltar l'habitatge familiar a la recerca del seu pare, membre dels Germans Musulmans. L'operació, duta a terme en el marc del desallotjament de les acampades islamistes, es va saldar amb la mort de més de 300 manifestants a mans de les forces de seguretat. Soltan, doncs, fa més d'un

any que es troba en presó preventiva. El pres ha denunciat que ha patit tortures, cirurgia forçada i humiliacions psicològiques de tota mena, fins i tot la d'haver presenciat la mort d'un altre pres per les pallisses dels guardies.

El fet que els alliberaments s'hagin limitat a dues de les cares més visibles i que s'hagi obviat la greu situació de salut d'altres presoneres en vaga de fam suposa una repetició de les tàctiques del mubarakisme. La llibertat de les preses polítiques continua sent una simple carta política. Però Al-Sisi està usant la irrupció d'Estat Islàmic -el nou vell fantasma del terrorisme islàmic- per reconduir les relacions amb Washington, afectades pel cop militar de 2013. Els EUA, a més, veuen amb preocupació el descontrol existent a la península del Sinaí, on, des de 2011, operen milícies islamistes similars a EI.

El Caire es torna a mostrar com un soci essencial en la lluita contra l'anomenat extremisme islàmic i la croada dels militars egípcis contra els Germans Musulmans ja no sembla inquietar tant una Casa Blanca que sembla més disposada a desbloquejar les ajudes al Caire. Des de 1979, Egipte ha estat -després d'Israel i amb prop de 1.300 milions de dòlars anuals- el màxim beneficiari de l'ajuda internacional nord-americana, que el govern destina quasi íntegrament a les forces armades. Com en l'era Mubàrak (antic membre de les forces aèries), sembla que l'obsessió continua sent aconseguir avions militars moderns. Les analistes ja apuntaven llavors que l'obsessió per adquirir material bèl·lic d'última generació, per al qual no hi ha prou pilots formats, és una mostra més de la incompetència de les forces armades del país. ◀

El pres Mohamed Soltan ha denunciat que ha patit tortures, cirurgia forçada i humiliacions

El règim egipci d'Al-Sisi està usant la irrupció d'Estat Islàmic per reconduir les relacions amb l'administració Obama

L'acampada institucional pel 9-N mostra signes de cansament

De baix a dalt i de dalt a baix, de baix a dalt i de dalt a baix... En un moviment vagament masturbatori i amb la dèria d'institucionalitzar-ho tot, els partits polítics favorables a la consulta han decidit muntar la seva pròpia #Acampada9N per mostrar que estan molt *locos* i disposats a tot. A primera hora d'aquest vespre, el pati dels tarongers del Palau de la Generalitat s'ha anat omplint de tendes de campanya de tots els colors. Però ja s'han produït les primeres tibantors entre les formacions polítiques tres hores després de muntar les tendes

Al cap de tres hores, les primeres diputades convergents ja comencen a notar el cansament. Algunes ja tenen el cos ple de blaus de jeure a terra i han de sentir com les diputades de les CUP els recorden amb conyeta el conte de la princesa i el pèsol. Les diputades de les CUP tampoc aproven que les convergents hagin encarregat un càtering a les companyes d'Unió, que no han secundat la protesta; les convergents repliquen que és d'un *postureig* insofrible que la gent de les CUP mengi favaada freda directament de la llaua. D'altra banda, comencen a sentir-se els primers retrets cap a la haima d'ICV, que roman tancada amb pany i forrellat, tot i que se sap que

està ocupada per la forta olor de cuscús especiat que desprèn. Els assentaments d'ERC tampoc no s'escapen de les crítiques dels altres grups. La seva insistència a cantar cançons xirucaires, que ja feien vergonya trenta anys enrere, comença a minar la moral de les tendes adjacents.

En realitat, els rumors que corren diuen que, en la línia de les últimes tendències en transparència política, l'acampada solament és una maniobra per aconseguir acabar de celebrar en privat les quatre reunions secretes que queden per decidir què fer amb la consulta. Tothom sap que allò que més pànic fa en aquest món, tant si ets un intrèpid reporter com un eixelebrat amant de les emocions fortes, és obrir la cremallera d'una tenda aliena: mai no saps si hi trobaràs un consell de transició nacional o un excursionista pelut en calçotets de licra fent estranyes contorsions.

En breu, hi ha convocada una assemblea per discutir per quins viaranyans ha de discórrer la protesta. Tot apunta que es paratarà aixecar el campament abans que comenci el partit del Barça i transmetre una imatge d'unitat als mitjans.

Filibert Cagamanet, infiltrat al Parlament. ◀

Petit vocabulari del 'prussés'TM

DESOBEDIÈNCIA

Actitud que algunes consideren enviable en una mateixa i detestable en les altres. Com tirar-se pets: si són teus, no et fan res; si no ho són, molesten.

*PRUSSÉSTM

Moviment polític l'objectiu del qual és, segons algunes, obtenir un pacte fiscal o algun altre tipus d'engrunes fent veure que et passes de frenada i demanes coses més agosarades. No confondre amb *procés*.

TC

Sigles de trastorn compulsiu. Desordre mental que afecta una elit de jutges sexagenaris que es caracteritza per l'obsessió per prohibir, suspendre o denegar de manera compulsiva qualsevol cosa que no faci olor de Varon Dandy o de cocido.

URNA

Recipient que el 10-N contindrà les cendres polítiques de més d'un.

30
La revista 'Les Males Herbes' publica relats de ficció i terror amb aires 'pulp' firmats per autores catalanes

31
S'editen la novel·la 'Una dona meravellosa', de Joan Jordi Miralles, i el film 'Brick mansions', de Camille Delamarre

/ NÚRIA FRAGO

De la pilota al paper

En una cerca ràpida a Google dels termes futbol i llibres, apareixen mig milió de resultats. La gran majoria corresponen a pàgines d'editorials i botigues en línia, on s'anuncien obres de ficció infantil i juvenil o biografies d'estrelles mediàtiques. Si fem cas als tòpics, la literatura i el futbol són gairebé antagònics, contraris: arxienemics. Si estenem la cerca, però, veurem que no són mons tan distants

Marta Cava
@martacava

Albert Camus va ser un dels referents de l'existencialisme, premi Nobel i especialista en una gran diversitat de gèneres, des de la filosofia a la dramaturgia. Però l'algerià també dominava un altre camp que va quedar relegat a un segon pla, el domini d'aturar pilotes dins la gespa: durant els seus anys universitaris, va ser el porter de l'equip Racing Universitaire d'Alger. L'escriptor va arribar a afirmar que, si havia de triar entre viure la literatura i el futbol, preferia la segona disciplina.

Aquest seria el cas més destacat de relació entre el món literari i el de l'esport, però no l'únic. Alguns dels grans noms de les lletres han incorporat, en major o menor mesura, el joc de l'onze contra onze. En l'àmbit poètic, destaquen Mario Benedetti, Rafael Alberti o Miguel Hernández; en la narrativa, trobem Eduardo Galeano (col·laborador de la revista *Panenka*), David Trueba, Sergi Pàmies, o l'esmentat Camus. Però altres han usat la prosa per criticar l'esport de masses: el britànic Rudyard Kipling o l'argentí Jose Luis Borges sempre s'han mostrat crítics vers "l'alienació" que provoca a la gent aficionada o els comportaments "incorrectes" dels jugadors.

Els darrers anys, s'han produït moviments interessants en l'àmbit de l'assaig obert al futbol. Juguen un paper important les editorials independents que, sense especialitzar-se, donen espai a llibres que potser no estan signats per grans noms, però sí que inclouen grans històries que retraten vessants no tan coneguts d'aquest esport. ◀

Albert Camus, amb gorra i bufanda, quan jugava en un equip de futbol / ARXIU

'Niños futbolistas'

(Juan Pablo Meneses, Blackie Books, 2013)

Fa uns mesos, els mitjans de comunicació van difondre la notícia: el FC Barcelona havia estat sancionat per la FIFA per irregularitats en el traspàs i la inscripció de menors d'edat. Amb l'arribada a la glòria de Leo Messi, molts clubs (i també famílies) han introduït persones molt joves en el mercat futbolístic i han creat autèntics negocis de comercialització de nens futbolistes.

A *Niños futbolistas*, Juan Pablo Meneses descriu aquest circuit. A través del contacte amb periodistes, famílies, agents o entrenadors, Meneses explica un recorregut que s'inicia als principals països llatinoamericans (on, a hores d'ara, és més habitual aquest tipus de pràctiques) i desemboca, principalment, als grans clubs europeus.

El punt de confluència entre els agents d'aquesta pràctica són les famílies, que veuen en els més petits una possibilitat de triomf, una via de sortida de la pobresa. D'altra banda, amb el fitxatge de jugadors joves, els equips de futbol poden adquirir jugadors a bon preu i formar-los per tenir una inversió rendible a llarg termini, ja sigui jugant al primer equip (i, d'aquesta manera, evitant la contractació de grans fitxatges a preus astronòmics) o bé amb alguna venda milionària a altres clubs. Entre-

mig, els agents són autèntics comerciants que observen, traslladen i venen nens i adolescents, sovint com si fossin mercaderies.

Meneses parla sobre el somni europeu: ser descobert per un agent, fer una prova amb un gran equip, triomfar i guanyar diners. Però, com succeeix amb els somnis, no tots es fan realitat i hi ha molts nens que es queden pel camí.

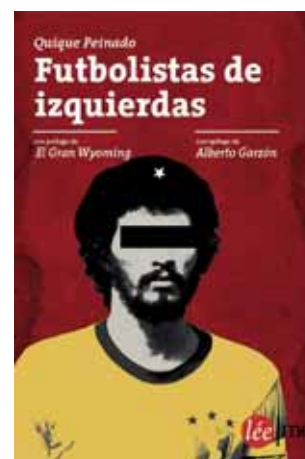
'Futbolistas de Izquierdas'

(Quique Peinado, Léeme Libros, 2013)

Si literatura i futbol són conceptes que sovint costen de lligar, passa quelcom similar amb futbolistes i esquerra política. Els tòpics, però, hi són per desmuntar-los. Això és el que fa el periodista Quique Peinado amb un llibre que parla de jugadors, equips i col·lectius futbolístics que, en alguns casos, han estat més reconeguts per les seves accions i paraules fora del camp que no pas per la seva actuació sobre la gespa.

La cinquantena d'històries que apareixen en aquest volum no necessàriament parlen de futbolistes militants de partits o sindicats. S'hi troben accions i reivindicacions de tot tipus, com la d'un grup de futbolistes que va ocupar la seu de la federació francesa per reclamar una millora de les condicions laborals del seu gremi. O la de Josean de la Hoz Uranga, que va proposar saltar amb la *ikurriña* durant un derbi basc entre l'Athletic i la Reial Societat l'any 1976, quan la bandera encara era considerada il·legal. També es parla d'un dels jugadors més emblemàtics del Brasil dels 80, Sócrates: vestia samarretes i llua cintes de cabell reivindicatives a favor de la democràcia i la llibertat dins el camp; fora del rectangle de joc, va ser pediatra i columnista crític amb un dels polítics a qui havia donat suport, Lula da Silva...

Aquest acurat resum de testimonis i d'històries multinacionals tracta

de futbolistes trencadors, que van defugir l'estructura preestablerta en aquest esport i van aprofitar la seva feina sobre el camp per reivindicar i difondre causes que consideraven justes. L'editorial que publica aquest assaig, Léeme Libros, també compta amb un altre títol interessat sobre el futbol: *Miedo y asco en la Liga*, de Sid Lowe. L'autor britànic tracta de la rivalitat entre el FC Barcelona i el Reial Madrid dins i fora del camp a través de les seves figures més emblemàtiques i de les seves accions polítiques i socials.

'Fútbol contra el enemigo'

(Simon Kuper, Editorial Contra, 2012)

L'esport és una de les principals àrees d'interès del catàleg d'Editorial Contra, on podem trobar una gran varietat de llibres sobre futbol, ciclisme o boxa. Però cal destacar *Fútbol contra el enemigo*, publicat per primer en cop en castellà... divuit anys després que es publicàs l'original. Es tracta d'un assaig multidisciplinari –polític, social i futbolístic– sobre la visita de l'autor a 22 països. El nexu comú de tots ells és la instrumentalització del futbol per part d'uns poders que, per bé o per mal, han fet seus els èxits esportius o els han utilitzat per censurar la societat. Mitjançant els testimonis de clubs, jugadors i afició, s'explica el Mundial de 1978, celebrat a l'Argentina sota la dictadura del general Videla. O la importància que va tenir el futbol durant l'època de l'apartheid a Sud-àfrica.

També s'aborden altres temàtiques com la reobertura de ferides de la II Guerra Mundial entre Holanda i Alemanya o la violència entre aficions associades a problemes de barris i bandes. En

conjunt, aquestes 400 pàgines repassen la història contemporània a través del futbol mundial. El resultat està considerat una de les millors obres sobre futbol de la literatura, juntament amb *Fiebre en las gradas*, de Nick Hornby.

Col·lecció Hooligans ilustrados

Libros del K.O. patrocina l'equip femení del club de bàsquet Villalba (Madrid), fet que converteix el segell en, possiblement, la primera editorial que esponsoritza un equip esportiu. La joia de la corona de Libros del K.O., però, no és un llibre en concret, sinó una col·lecció: Hooligans ilustrados.

Es compon d'una dotzena de llibrets que se centren en clubs com el Barcelona, el Reial Madrid, el Castelló o la Reial Societat. De manera excepcional, un seguit de periodistes autoritzats escriuen sense distància, des de la passió i la defensa aferrissada dels equips que segueixen.

“Tenim la voluntat de destacar el poder social del futbol”

Barcelona va acollir, el mes de juny passat, el primer Offside Festival, un certamen dedicat al cinema documental sobre futbol. Parlem amb el seu director, Oriol Rodríguez, amb la vista posada en l'edició d'enguany

M. C.
@martacava

L'any passat us va estrenar amb un gran èxit de públic. Amb quins objectius va crear l'Offside Festival?

L'equip organitzador és futbolero, apassionat pel futbol. Volem mostrar el vessant més social i cultural d'aquest esport, perquè sabem que el té, sobretot en una societat com l'actual, que moltes vegades queda lluny d'aquestes històries. Neix, per tant, amb un objectiu molt clar: destacar el poder social del futbol.

Hi ha prou documentals de futbol per poder organitzar un festival especialitzat?

N'hi ha prou per fer un festival, que implica al voltant de vint projeccions. En realitat, és una pregunta que em fan sovint. Hi ha moltíssims documentals sobre aquest esport, el problema és que, com que no hi ha gaires esdeveniments ni plataformes a través de les quals es puguin donar a conèixer. És un sector de la indústria cinematogràfica bastant desconegut.

Coneixeu altres certàmens de temàtica similar?

N'hi ha un que organitza la fundació de l' Athletic de Bilbao, el Thinking Football Film Festival. Després, n'hi ha d'altres amb qui estem agermanats: CineFoot (al Brasil) i 11mm (a Berlín). Aquest darrer és el pare de tots: fa deu anys que se celebra amb èxit de públic i dura una setmana.

Creus que la cultura i el futbol juguen en lligues diferents o estan més vinculats del que sembla?

Estan més vinculats del que, a vegades, s'ha donat a entendre. Per començar, hauríem de matisar què intuïm per cultura. Per exemple, jo vaig descobrir aquest esport perquè el meu avi em portava cada diumenge al camp de l'Horta, m'agafava de la mà i m'expliava històries. I això, per mi, és cultura. Després, hi ha tot un altre vessant més intel·lectual que, al país, no havia sortit a la llum fins fa poc, perquè es deia que el futbol era una cosa de *borregos*. Per sort, ara, aquesta faceta està prenent rellevància i se l'està potenciant com un element cultural de primer ordre.

Oriol Rodríguez és un dels organitzadors del festival Offside / VICTOR SERRI

És millor el format documental que la ficció per portar a la pantalla algunes històries?

Si parlem en general, no hauria de ser així necessàriament. Una bona pel·lícula et pot fer reflexionar tant com un bon documental. Si ens fixem en el món del futbol i en l'àmbit que nosaltres toquem, et diré que si per un motiu: hi ha poques pel·lícules de ficció que tinguin el futbol com a eix central o secundari i les poques que hi ha, tret de *The Damned United* i alguna més, no reflexionen sobre què és aquest esport. Jo, aquí, tinc la meua teoria particular: no s'han produït molts films perquè als Estats Units no els interessa gaire.

Per acabar, quin documental recomanaries a la gent més aficionada al futbol i quin altre a la que, per contra, no ho és gens?

Per a la gent més futbolera, *The class of '92*, que tracta d'una

generació de jugadors del Manchester United (David Beckham, Paul Scholes, Ryan Giggs...) i també aborda el seu rerefons social. Per a les persones no tan aficionades, en recomanaria dos. El primer seria *The Last Proletarians of Football*, sobre l'IFK Göteborg dels 80, que va usar "el model suec" per sacsejar el futbol europeu. També és la crònica del canvi experimentat per la societat d'aquell país, el declivi del col·lectivisme i el final de l'ideal de la classe treballadora. El segon és *The Beautiful Game*, que tracta del poder del futbol a l'Àfrica moderna. El documental ressegueix diverses històries a Kenya, Egipte, Sud-àfrica, Nigèria, Ghana i Costa d'Ivori. I evidencia que el futbol pot ser una eina molt potent de desenvolupament social, que un joc pot tenir un paper crucial a l'hora de definir el futur de tot un continent. ◀

El riu-rau blaugrana

A banda de la figura mitificada del soci amb seient propi al Camp Nou, habitual tertulià a la porta de l'estadi i carn de les burles del programa televisiu 'APM', les penyes futbolístiques barcelonistes presenten una realitat molt rica. Estan distribuïdes pel territori i tenen un perfil molt inclusiu per la seva dinàmica d'autoorganització i els pocs costos de participació

Francesc Miralles Borrell
@arrosabanda

El País Valencià és un bon exemple de la realitat diversa de les penyes futbolístiques. Amb més de 150 entitats registrades, se situa en la zona 1 de màxima concentració de penyes del F.C. Barcelona. Aquestes, més enllà del vessant esportiu, han destacat pel seu ampli compromís social, com la lluita per la normalització lingüística, la defensa de les ràdio-televisions en llengua pròpia (TV3 i RTVV) i el fort suport atorgat a moviments socioculturals com el Correllenguà o les Trobades d'Escoles en Valencià. Evidentment, també s'impliquen en activitats de foment de l'esport base, per exemple, cedint les seves seus a escoles o creant-ne de pròpies.

A més de 450 quilòmetres del Camp Nou, als peus del Montgó, trobem la Penya Barcelonista de Jesús Pobre. Aquesta entitat local menor del municipi de Dénia, capital de la Marina Alta, és una petita població de 600 habitants amb una rica vida associativa. Coneguda per ser el poble d'origen del poeta andalusí Ibn-al-Labbana i, després, seu d'un convent de franciscans, ha destacat des d'antic per la seua vitalitat cultural. La localitat ha estat refugi d'artistes i intel·lectuals del País Valencià, l'Estat espanyol i Europa: Manolo Miralles (membre del grup musical Al Tall), Antonio Fraguas *Forges* (vinyetista d'*El País*), el cantautor i erudit Lluís Fornés *El Sifoner*, o l'escriptora i fundadora d'Escola Valenciana, Carme Miquel, en són alguns exemples.

La lluita veïnal ha tingut un protagonisme destacat al poble. Va servir per aconseguir la categoria d'Entitat d'Àmbit Territorial Inferior al Municipi (EATIM) que els garantia un Ajuntament propi. També s'ha implicat en causes ambientals (per salvar l'entorn de la destrucció urbanística dels 90 i els 2000) i culturals (recuperant el seu gran riu-rau i el procés d'escaldà de la pansa a la manera tradicional), o en un moviment feminista que es remunta a principis dels anys 80. En aquest context, el mateix any que el Barça celebrava el seu centenari i Jesús Pobre aconsigué el seu Ajuntament, el 1999, un grup format majoritàriament per dones va crear la Penya Barcelonista de Jesús Pobre.

Un any d'efemèride

Enguany, la penya celebra el seu quinzenès aniversari. Gran part d'aquests anys, la directiva ha estat formada quasi totalment per dones. Rosita Pons, militant feminista i propietària del bar

més emblemàtic del poble, en fou la presidenta fundadora i exercí el càrrec durant deu anys. Va cedir el testimoni al jove Àlex Henarejos, també actiu en altres entitats del poble. Ara, la penya suma més de 60 membres, gairebé un 10% de la població censada a la localitat. Tot i així i a diferència d'altres penyes de la comarca (de pobles limítrofs com Xàbia, Gata o Pedreguer, que compten amb més de 300 sòcies cadascuna), encara no pot costejar-se un local propi i fa servir el bar de l'expresidenta com a seu social on seguir els partits.

El dia a dia de l'associació, segons relaten, es basa en l'organització d'activitats pròpies o conjuntament amb la resta d'entitats. Cada activitat duta a terme i l'assistència a reunions amb el club o les federacions de penyes sumen punts, que es transformen en entrades, descomptes i altres prerrogatives. El Barcelona incentiva així la participació, però la seua mida reduïda els impedeix competir en activitats amb les grans penyes. Així i tot, s'hi esforcen: cada any fan -com a mínim- un viatge per vore algun partit al Camp Nou i algun altre viatge de grup (al Gamper, els clàssics o partits de Champions)... en la mesura del que permeten els descomptes per a penyes.

Pep Fornés, un altre directiu de la penya, historiador i impulsor de l'entitat Riu-Raus Vius, considera que la relació amb la directiva del club ha estat, en general, d'indiferència. Reconeix, però, que la junta Rosell-Bertomeu ha donat un reconeixement a la penya (instituir un consell i un carnet de penyista) del qual no havia gaudit fins ara. Fora d'això, es mostren molt crítics amb la gestió econòmica de les juntes de Laporta i de Rosell, que han portat el club als mitjans i als tribunals per afers extrapesportius com delictes fiscals o els acords de patrocinis establerts amb Qatar. Al capdavant, les penyistes són la imatge del club davant una part de la societat i es veuen incapaces de defensar-lo davant de certes actuacions.

Preguntades pels reptes de futur, ens parlen d'adquirir un local propi o de la il·lusió que els genera poder celebrar, el proper mes de gener, la primera calçotada de la penya al gran riu-rau, per primera vegada amb calçots cultivats a Jesús Pobre. Pel que fa al club, la democratització i la transparència són les assignatures pendents. I, per descomptat, tornar a guanyar els sis títols. Però això ja és tota una altra història. ◀

El món del futbol presenta, a nivell de base i lluny dels despatxos, una rica realitat associativa / FRANCESC MIRALLES BORRELL

La Penya Barcelonista de Jesús Pobre celebra el seu quinzenès aniversari. Gran part d'aquests anys, la seva directiva ha estat formada quasi totalment per dones

Les penyistes són la imatge del club davant una part de la societat i es veuen incapaces de defensar-lo davant de certes actuacions

Si Calders fes un fanzine

Literatura que raja pura, sense correccions. D'això presumeix la revista 'Les Males Herbes'. Projecte previ i paral·lel a l'editorial del mateix nom, és una publicació de ficció i terror

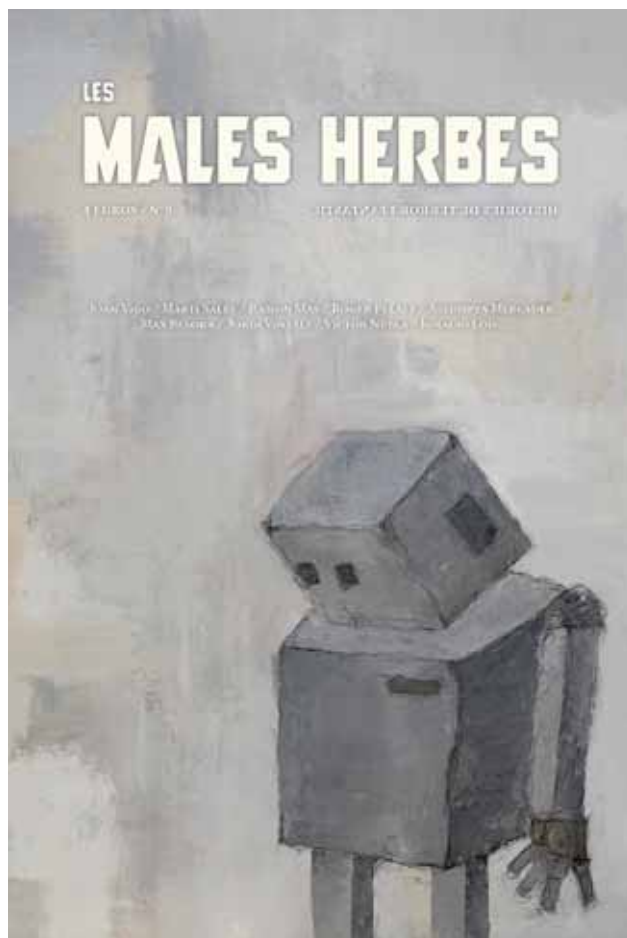
Júlia Bacardit
@JuliaBacardit

La revista *Les Males Herbes* acull algunes narracions breus que estan lluny de la normativa lingüística. En alguns casos, transformen positivament la llengua escrita. Max Besora ho fa sense escrúpols, amb textos plens de ràbia i de *gore* en un català que no hem escoltat mai, però ens resulta familiar. A més d'escriure contes, Besora també és l'autor d'una novel·leta curta i recomanable publicada l'any 2011 per LaBreu, *Vulcano*. Però els relats que li llegim a la revista són més estripats: històries de cocaïnòmans que executen els seus propis bebès i ho paguen a l'edat de trenta-tres anys, igual que li va passar a un tal Jesucrist. El més probable és que Besora revolucioni la literatura catalana d'un moment a l'altre. O que caigui en l'oblit fins al cap d'uns anys.

Les Males Herbes recull, entre d'altres, narracions de Martí Sales, Jordi Vinyals, Jordi Nopca, Víctor Nubla o Joan Vigó. És el producte d'uns noms carregats d'imaginació i d'un referent concret: el dels relats fantàstics i terrorífics nord-americans. El model són les revistes barates i populars que van fer créixer gent com Asimov, Lovecraft o Frederik Pohl. Els editors Ramon Mas i Pere Grament confessen que els fascinaven tant els relats que incloïen, com les coloristes portades i els noms excessius i extravagants de les publicacions: *Weird Tales*, *Astounding Stories*, *Amazing Stories*... El format que ells han adoptat per la seva revista és senzill i també agermana il·lustració amb narració. Els contes van acompanyats de dibuixos fets a mida que no es limiten a alleujar el pes del text, sinó que aporten la perspectiva de l'il·lustrador i suggereixen noves lectures. Mai, però, no expliquen el final de la història.

Robots de nom Foix que fa segles que vaguen per l'espai buscant un lloc on assentar la catalana terra; el cap de la policia canadenca, Pendergast, que s'enfronta a casos de turistes que es teletransporten i altres conxorxes impossibles. A *Les Males Herbes*, el gènere policíac es fon amb la ciència ficció i la cultura *pulp* nord-americana adopta el to dels nostres clàssics, d'escriptors com Pere Calders i Joan Peruchó. Llarga vida, doncs, a aquesta revista. Està destinada a convertir-se en l'emblema d'un *underground* en català que, entre nosaltres, ja feia temps que tocava reinventar. ◀

A 'Les Males Herbes', el gènere policíac es fon amb la ciència ficció i la cultura 'pulp' provinent de l'Amèrica del Nord adopta el to dels nostres clàssics

Punts de venda:

Palma

La Biblioteca de Babel (C. Arabi, 3)
Norma Còmica (C. Pere Alcàntara
Penya, 11)
Llibreria Quart Creixent (C. d'en Rubí,
5)
Llibres Mallorca (C. Santa Eulàlia, 11)

Barcelona

Gigamesh (Ronda Sant Pere, 55)
Taifa (C. Verdi, 12)
Cap i Cua (C. Torrent de l'Olla, 99)
Aldarull (C. Torrent de l'Olla, 72)
Laie CCCB (C. Montalegre, 5)
La Central del Raval (C. Elisabets, 6)

WEB DEL FANZINE :
<http://lesmalesherbes.blogspot.com.es/>

WEB DE L'EDITORIAL :
<http://editorialmalesherbes.com/>

terra d'escudella
www.tdk.cat

menú al migdia
carta de nit
taules d'embotits
amanides
patates braves
cerveses artesanes
cultura popular
exposicions

C/ Premià, 20 baixos. Sants (Bcn)
tel. 93 422 16 13

ger ENTITAT
CULTURAL I
ESPORTIVA

C/ del Pi 25. Ribes (Garraf), Països Catalans
08910. Tlf: 93 896 12 00. ger@mesvilaweb.com

...aquest estiu posem la directa amb la nova web
www.entitatger.cat

COL·LECTIU RONDA

assessorament JURÍDIC
a PERSONES i entitats
d'economia SOCIAL

www.cronda.coop

COOPERATIVA AUTOGESTIONÀRIA
www.laciutatinvisible.coop
ATREVEIX-TE A IMAGINAR-LA

Lab COOP

Curs d'Emprenedoria Social Cooperativa

del 30 d'octubre
al 18 de desembre

www.libcoop.coop

Alternatives a una vida

Misael Alerm Pou
@MisaelAlerm

A mesura que les grans editorials catalanes han assimilat les més petites, unes altres editores més noves i independents, aparegudes com bolets, van guanyant terrenys de credibilitat i de criteri a les convencionals. Són projectes que neixen, sobretot, per promoure i ensenyar tot allò que les grans obvien; s'allunyen de les modes que imposen les llistes dels més venuts i les grans fires internacionals. Són la sorra que cap entre pedrots, que omple aquests espais buits i imprescindibles per a la salut cultural d'una societat.

Entre les empreses capdavanteres en aquest sentit, trobem la ja consolidada LaBreu Edicions. *Una dona meravellosa*, de Joan Jordi Miralles, exemplifica una de les línies destacables de l'editorial: apostar per l'autoria catalana i per estils narratius allunyats del convencionalisme. El llibre narra la història de la Neus, una dona de mitjana edat que decideix canviar de vida d'un dia per l'altre. Ho decideix perquè conviu amb una quotidianitat (els roncs del marit, l'avorriment, la manca de plaer) que l'enfonsa en una misèria petita i anihiladora. El resultat d'aquesta decisió enceta una recerca múltiple d'alternatives a una vida convencional que durà la Neus a avançar pels camins de decisions noves i nous plaers. Aquestes, inevitablement, sempre xoquen amb un mur: no obté més opcions a la quotidianitat que aquesta mateixa transformada en horror i tedi.

L'escriptor ha sabut trobar l'estratègia adequada a l'hora de narrar aquests fets, una línia de treball que es posa de manifest ja a l'inici del llibre: "Finalitza els estudis i de seguida troba feina a l'Hospital de Bellvitge. Els seus plans comencen a trontollar. Coneix el germà d'una companya de feina. Quan es queda embarassada, els seus propòsits, tan ben concebuts i projectats, acaben soterrats del tot". Si bé la història inclou tant paratges extrems com altres d'una monotonia absoluta, allò que et manté atrapat amb angoixa i interès és l'estil ràpid, distant, fred i imparable de Miralles. L'autor exposa totes les situacions sense censura i ofereix un llibre molt ben travat sobre la possibilitat de capgirament de la vida, sobre l'exploració dels camins cap a la presa de consciència. ◀

LLIBRE

Una dona meravellosa
Autor: Joan Jordi Miralles
Editorial: LaBreu edicions
Pàgines: 332

Distòpia irada amb final concil·liador

Ignasi Franch
@ignasifranch

La productora del cineasta Luc Besson (*Nikita*) funciona fins al punt de realitzar *autoremakes* com *Brick mansions*, una americanització de la preexistent (i més notòriament francesa) *Distrito 13*. En ambdós casos, es parteix d'escenaris contemporanis com les *banlieues* de la perifèria parisenca o l'arruïnada Detroit postindustrial. A la pantalla, aquestes realitats es vesteixen de distòpia mitjançant referències a films de John Carpenter. En la línia de *1997: rescate en Nueva York*, se'ns presenta una urbs sense serveis públics ni policia, aïllada de la resta dels Estats Units com a resposta governamental als problemes de delinqüència i misèria. Quan un narcotraficant aconsegueix una bomba de neutrons i l'activa per accident, però, un policia i una mena de justicier local es veuran obligats a cooperar.

Brick mansions és fantasia distòpica, pel·lícula d'acció i *buddy movie*. Dota de protagonisme les arts marcial i els desplaçaments acrobàtics en la línia de *Yamakasi*. I fa l'ullet al malestar ciutadà pel deteriorament de les condicions de vida, extremant les polítiques d'abandonament institucional i de gentrificació. Atesa la coctelera de referències i gèneres, pot arribar a sorprendre (o no) que la narració sigui molt esquemàtica i pugui despertar una considerable sensació de buidor.

El resultat és una barreja d'elements en tensió, que inclou part de la rebel·lia adolescent explotada a l'original, gestos antisistema... i l'esperança final en les solucions reformistes. Perquè, després del recel i la ira violenta, Besson i companya obren la porta a l'optimisme i el pacte. Al seu film, no hi ha espai per a les mentides salvadores habituals en el cinema estatunidenc recent, d'*El caballero oscuro* a *Lincoln* passant per *Los idus de marzo*: aquí, els enganys tenen voluntat homicida i només la veritat i la col·laboració resulten alliberadores. Construïda amb materials narratius d'agitades connotacions anarcoliberal, *Brick mansions* acaba intentant oxigenar unes aigües més tranquil·les, massa tranquil·les: les del mar Mort de la socialdemocràcia europea. ◀

BLU-RAY / DVD

Brick mansions (2014)

Director: Camille Delamarre

Guionistes: Luc Besson i Bibi Nacer

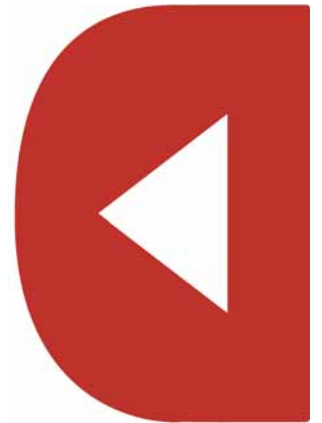
Intèrprets: Paul Walker, David Belle, RZA i Robert Maillet

Durada: 90 minuts

DIVA HOGAR
REPARACIONS 24H
MANTENIMENT I REFORMES
Barcelona
93.346.86.01
Tarragona-Reus-Costa
977.207.982
www.clubdivahogar.com

Creació i creixement de les cooperatives de treball
Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya
@coopet treball | cooperativet treball
www.cooperativet treball coop

Vols participar en aquest Verkami?
Aprèn a fer-te la teva **Farmàcia natural**, pas a pas amb aquest quadern il·lustrat.
Estigues preparat contra els mals típics amb **el kit de remeies indispensable per viatjar**
www.tintasonara.com | tintasonara.com/es/news | TintoSonaraCJ

inDirecta

/ ISMAEL GUYE

“La crisi de l’Ebola es pot utilitzar per satisfer interessos aliens”

Marc Font
@Marcfontribas

En la cobertura dels grans mitjans de l’Estat espanyol sobre l’Àfrica, hi predominen les informacions negatives, lligades a conflictes armats, epidèmies o pobresa. És una visió esbiaixada?

Encara avui, és la gran desconeguda i hi pensem en clau negativa i d’amenaça, a diferència del que passa amb l’Amèrica Llatina o l’Àsia. Els mitjans perpetuen aquesta imatge, si bé hi ha una generació de joves periodistes, com José Naranjo, Xavier Aldekoa, Gemma Parellada o Alberto Rojas, que en donen una visió molt diferent. Tracten temes de desenvolupament o sobre dones i, així, ens acostem a una realitat que abans no apareixia.

Cites periodistes que intenten reflectir la vida quotidiana i, en llegir-los, t’adones que hi ha moltes inquietuds compartides entre nosaltres i la població africana...

Sí; i això ens sorprèn. Els joves de moltes ciutats africanes tenen una realitat similar a la que poden tenir els de Barcelona, Madrid o París. Escolten la mateixa música, miren les mateixes sèries de televisió i estan pendents dels mateixos equips de futbol. Són joves que utilitzen les xarxes socials per impulsar campanyes, com la prevenció de l’Ebola. Hi ha certes inquietuds universals i molts joves africans, bàsicament urbans, també reclamen tenir veu i intervenir en política. Com passa aquí.

Amb relació a l’Ebola, la informació s’ha amplificat quan s’ha percebut com una amenaça per a Occident?

Exacte. Amb prou feines n’havia fet cas Metges Sense Fronteres, que havia alertat que es tractaria d’una epidèmia més important que les anteriors i que seria difícil controlar-ne els efectes. S’ha reaccionat quan la malaltia s’ha vist com un perill i, aleshores sí, s’han enviat diners i soldats. En canvi, problemàtiques més mortíferes com la fam, la sida o la malària no són observades com una amenaça per a nosaltres, d’aquí que no les combatem. La meua por és que s’utilitzi aquesta crisi per satisfer interessos aliens. Arribaran 3.000 soldats nord-americans a la zona i caldrà veure si, després, s’hi quedaran i amb quin objectiu.

Les potències mundials utilitzen aquestes emergències a l’Àfrica per intervenir-hi i espoliar els seus recursos naturals?

Ara mateix, hi ha una enorme *guerra freda* d’interessos al continent, establerta entre Occident i els països emergents. La influència d’aquests últims és cada cop més gran. És evident que Occident té la idea de controlar els recursos naturals i, per fer-ho, utilitza governs amics i altres titelles, als quals ha subornat per controlar les finances. Prova d’això són les intervencions militars de França a Mali i a la República Centrafricana, o la presència dels Estats Units a Uganda contra la guerrilla de Joseph Kony. Actuen en defensa dels seus propis interessos, que passen per intervenir i mantenir una àrea d’influència. La Xina i la resta d’estats emergents fan el mateix, amb la diferència que actuen d’igual a igual, cosa que permet que alguns països africans guanyin camp de joc i puguin negociar millor.

Com a contrapartida a aquesta ingerència, hi ha un creixent empoderament de la societat africana?

Aquesta és l’esperança. A molts països, sorgeix una societat civil cada cop més forta, integrada per joves de classe mitjana que han estudiat a les universitats del país o de fora. No roben, paguen els impostos i exigeixen transparència als seus governs, com ara saber què es fa amb els diners públics, amb qui signa els contractes del petroli el govern i per què no es fan més escoles o hospitals. Perquè, encara que les infraestructures milloren a poc a poc, la diferència entre la població urbana i la rural continua sent molt notable.

Són mons antagònics?

Són realitats oposades que conviuen entre si. La gent de la ciutat té accés a la informació i és l’indret on sorgeix la societat civil, mentre que el camp està molt endarrerit i el caciquisme encara hi és present. La conseqüència és un gran èxode, que genera altres problemes com la proliferació de suburbis empobrits. ◀

Chema Caballero
Cooperant i periodista

Va arribar a l’Àfrica com a missioner a principis dels anys noranta i hi va viure gairebé dues dècades. Durant aquest període, va deixar la vida religiosa per continuar treballant al continent com a cooperant i periodista. Conegut per haver encapçalat un reeixit programa de recuperació d’infants soldats a Sierra Leone, Chema Caballero lamenta que d’altres projectes similars desenvolupats en altres països no hagin comptat amb el temps ni amb els diners necessaris per materialitzar-se. “Aquestes persones necessiten acompanyament per recuperar-se de l’experiència viscuda i tenir una alternativa a la violència”, subratlla. Crític amb el rol de les ONG durant molt de temps –“només es dediquen a oferir pedaçons per no qüestionar les fonts de finançament”–, Caballero advoca per la sensibilització i la incidència sobre la realitat africana a través de conferències i articles a mitjans com ‘Mundo Negro’ o el bloc ‘Àfrica no es un país’.